[Library stamp]

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советий ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 27 апрель 1968 йил, шанба ◆ № 99 (13.961). Баҳоси 2 тийин.

Қишлоқ хўжалик ишчилари, инженерлари ва техниклари, меҳнатчилари! Меҳнатни илмий уюштиришни, фан, техниканинг энг янги ютуқларини ва илғор тажрибаларни халқ хўжалигига кенг жорий қилингиз!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН)

Суратдаги йигит Тошкент область, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози комсомол-ёшлар звеносининг бошлиғи Маъмур Йўлдошев. У бошлиқ звено 58 гектар майдонга эга. Чигит экишни агротехника қоидалари асосида юқори сифат билан биринчилар қаторида тугаллади. Звено бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олишни кўзда тутмоқда.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ХУШХАБАРЛАР

● Қўрғонтепа районидаги Ленин номли колхоз территориясида жойлашган қадимий Қўштепа қишлоғида 1 Май байрами арафасида ҳар куни ҳовли тўйи бўлиб турибди. Механизатор Э. Наимов оиласи куни кеча икки юзинчи янги уйга кўчиб кирди.

Қўштепа қишлоғи ўз қиёфасини ўзгартирмоқда. Беш йилликнинг охирига бориб, янги кварталларда типовой лойиҳа асосида қурилган янги 300 та уй пайдо бўлади.

● Бу йил Хоразм областида олти минг гектар майдонга беда экилди. Бу эса ўтган йилдагидан 1,5 баравар кўпдир. Беда экиш плани ошириб бажарилди. Беданинг оқсил моддага бой серҳосил нави хўжаликларда жорий этилаётган экиш схема бўйича экилди.

● Избоскан районидаги «Партия XX съезди» колхозида ғўзаларни парвариш қилиш билан айни бир маҳалда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш олиб бориш юзасидан область семинари ўтказилди. Тупроқни юмшатадиган қуролларнинг тўлиқ комплекси билан таъминланган тракторлар, шунингдек ғўзаларни культивация қиладиган механизмлар далада ишлатиб кўрилди.

ВАТАНГА КЎПРОҚ ДОН БЕРАЙЛИК!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Дон экинлари ҳосилини ўриб-йиғиб олиш ва 1968 йили давлатга дон сотишни таъминлаш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети таъкидладиларки, республика колхоз ва совхозлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг партия XXIII съезди ҳамда КПСС Марказий Комитети май (1966 йил) Пленуми қарорларини амалга оширишга қаратилган VIII пленуми қарорини турмушга татбиқ эта бориб, 1968 йилда дон етиштиришни кўпайтириш борасида каттагина ишларни бажардилар ва бошоқли дон экинлари экиш планини анча ошириб бажардилар.

Республика колхоз ва совхозлари 1968 йилда ҳосил олиш учун 1 миллион 89,2 минг гектар майдонга донли экинлар экиб, бу соҳадаги планни 105,8 процент адо этдилар. Айниқса, Сирдарё, Қашқадарё, Сурхондарё, Тошкент ва Самарқанд областлари донли экинлар экиш топшириғини муваффақиятли бажардилар.

Бундан ташқари, суғориладиган ерларда дон олиш учун бедага аралаштириб экилган 100 минг гектардан ортиқ майдондаги арпа ҳосили ҳам ўриб-йиғиб олинади. Шундай қилиб, 1968 йилда қарийб 1 миллион 200 минг гектар майдондаги донли экинлар ҳосили ўриб-йиғиб олинади. Бу эса 1967 йилдагига нисбатан деярли 200 минг гектар кўпдир.

Кўпчилик ғаллакор колхоз ва совхозларда ғалла қулай агротехника муддатларида экилди, каттагина майдонда борона ўтказилди, ва кўзги экинлар озиқлантирилди. Бу, об-ҳаво шароити қулай келганлиги билан бирга қўшилиб, ғалладан мўл ҳосил олиш ва унинг эрта пишиб етилиш имконини беради.

Эндиги вазифа — ҳосилни қисқа муддатда ва нобуд қилмасдан ўриб-йиғиб олишдан, уруғлик ва чорва моллар учун ем фондини вужудга келтиришдан ва давлатга дон сотиш планини ҳамда олинган социалистик мажбуриятларни ўз вақтида бажаришдан иборат.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети кейинги йилларда техникани ғалла ўрим-йиғимига ўз вақтида тайёрламаслик натижасида бу масъулиятли кампания чўзилиб кетмоқда, оқибатда ҳосилнинг бир қисми нобуд бўлмоқда деб ҳисоблайдилар. Масалан, 1967 йили ғалла ўрим-йиғими бошлангунга қадар комбайнларнинг фақат 67 проценти тайёрланган эди.

Бир қатор хўжаликларда ўтган йили йўл қўйилган хатолар бу йил ҳам такрорланмоқда.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва «Узсельхозтехника» бирлашмаси, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари етарли даражада контроллик қилмаётганликлари сабабли комбайнлар ва дон тозалайдиган техникани ремонт қилиш ва тайёрлаш қониқарсиз бормоқда. Айниқса Қашқадарё, Самарқанд, Тошкент ва Сирдарё областларида комбайнларни ғалла ўрим-йиғимига тайёрлашнинг аҳволи ёмон. Ана шу областларда мавжуд комбайнларнинг атиги 23-30 проценти тайёрланган.

Колхоз ва совхозлардаги дон тозалайдиган ва ортадиган машиналар ҳамда лентали транспортёрларни ремонт қилишга ҳам эътибор берилмаяпти. Шу чоққача кўпгина хўжаликлар омборлар, хирмонлар, йўллар, кўприклар ва ёнғинга қарши кураш воситалари ҳамда бошқа қуролларни ремонт қилишга ҳамда тайёрлашга киришган эмаслар. Автомат тарозилар йўқ. Буларнинг ҳаммаси доннинг нобуд бўлишига олиб келиши мумкин.

Кўпгина колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари хўжаликларни ўз уруғлиги билан таъминлаш соҳасида масъулиятсизлик қилмоқдалар, уруғлик участкаларни ажратишга ва расмийлаштиришга ҳанузгача киришганлари йўқ. Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари ҳар йили давлат ресурсларидан уруғлик олиниши хўжаликларга ва давлатга катта зарар келтираётганлигидан ҳануз жиддий хулосалар чиқариб олмаяптилар.

Давлатга чегараланган кондициядан паст сортли дон топшириш практикасига барҳам бериш зарур, чунки бу ҳол ҳам хўжаликларга каттагина зарар етказади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети **қарор қиладилар:**

1. Область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва уларнинг жойлардаги органлари зиммасига қуйидаги мажбуриятлар юклатилсин:

— ғалла ҳосилини ўриш бошлангунча ҳар бир колхоз ва совхозда комбайнлар, жаткалар, занжирли тракторлар, дон тозалайдиган машиналар, транспорт воситалари, омборлар, тарози хўжалиги, ёнғинга қарши курашда ишлатиладиган асбоблар ва инвентарларни юқори сифатли қилиб тайёрлашни тўла тугаллаш мақсадида ғалла ўрадиган ва дон тозалайдиган техникани ремонт қилиш ҳамда тайёрлаш суръатини кескин кучайтириш юзасидан зарур чоралар кўриш;

— комбайнчилар ва штурвалчиларни ғалла ўриш техникасини тайёрлаш билан боғлиқ бўлмаган барча ишлардан озод қилиш ҳамда уларни комбайнларни ремонт қилиш ва тайёрлаш ишига тўла жалб этиш, бу иш тугаллангач эса, улардан фақат донли экинлар ҳосилини ўриб-йиғиб олишда фойдаланиш;

— ремонтнинг сифати устидан муттасил контроллик қилиб бориш, барча комбайнларни сомон йиғадиган, доннинг тўкилишига йўл қўймайдиган ва ёнғинга қарши кураш воситалари билан таъминлаш; ремонт қилинган машиналарни махсус комиссия акт билан қабул қилиб олмагунча устахоналардан чиқариб юборилишига йўл қўймаслик;

— ҳар бир ғаллакор колхоз ва совхозда мавжуд бўлган ва комбайнлардан донни қабул қилиб олиш ҳамда уни хирмон ва дон қабул қилиш корхоналарига ташиш учун мослаштирилган юк автомобиллари ҳамда бошқа хил транспорт воситаларини тайёрлашни таъминлаш;

— ғаллакор районларнинг колхоз ва совхозларига барча ўрим агрегатларини малакали механизаторлар билан таъминлашда ёрдам кўрсатиш, ҳосил ўрим-йиғимида техникадан юқори унум билан фойдаланиш, нобудгарчиликнинг олдини олиш ва ўрим-йиғим ишларининг юқори сифатли бўлишини таъминлаш юзасидан инструктаж ўтказиш;

— хирмонларга, элеваторларга ва омборларга олиб борадиган йўлларни ремонт қилиш, хирмонларни донни тозалашда ишлатиладиган зарур механизмлар билан ускуналаш;

— ўрим-йиғим ишлари бошлангунга қадар уруғлик учун экилган ғаллани ва уруғлик участкаларни дала апробациясидан ўтказишни тўла тугаллаш, шунингдек, барча майдондаги экинни зарарли-заҳарли бегона ўтлар босган-босмаганлигини текшириб кўриш, ана шундай ўтлар пайдо бўлган майдонларда ўтоқ ўтказиш ва юлиб олинган бегона ўтларни пайкаллардан ташқарига чиқариб йўқ қилиб ташлаш;

— зарарли-заҳарли бегона ўтлар босган майдондаги ғаллани аввал ўтоқ қилмасдан туриб комбайнлар билан ўришга йўл қўймаслик.

Ўзбекистон ССР бўйича ўсимликлар карантини давлат инспекцияси, Давлат уруғчилик инспекцияси, ўсимликларни ҳимоя қилиш станциялари ғалла комбайнлари билан ўрилганда ўрим-йиғим ишларининг тўғри ўтказилиши ва ғалласи ўрилаётган майдонлардаги заҳарли бегона ўтларнинг йўқотилиши устидан синчиклаб контроллик олиб боришлари зарур;

— давлат резервини вужудга келтириш учун Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1967 йил 25 декабрда чиқарган 689-қарорида тасдиқланган навли уруғлик тайёрлаш планининг бажарилишини таъминлаш.

2. Айрим колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ўз уруғлик фондларини вужудга келтириш борасида белгиланган тартибга риоя қилишни ёқлаш ўрнига дон сотиш планини бажариш мақсадида уруғлик донни топшираётганликларидан иборат бўлган практика қоралансин. Колхоз правлениелари ва совхозларнинг директорлари колхоз ва совхозларда барча турдаги донли экинларнинг зарур миқдордаги юқори сифатли навли ўз уруғлик фондини вужудга келтириш учун қатъий жавобгар эканликлари ҳақида огоҳлантирилсин.

Область ва район партия комитетларининг секретарлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси, область ва район ижроия комитетларининг раислари зиммасига ҳар бир хўжалик томонидан ўз уруғлик фондларини вужудга келтириш соҳасида белгиланган тартибга риоя қилиниши устидан контролликни кучайтириш мажбурияти юклатилсин.

3. Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги ва «Узсельхозтехника» бирлашмаси зиммасига ғалла ўрим-йиғими ва дон тайёрлаш даврида колхоз ва совхозларга донни хирмонлар ҳамда тайёрлаш пунктларига ташиш учун 2200 та ускуналанган автомашина ажратиш мажбурияти юклатилсин.

4. Автомобиллардан самаралироқ фойдаланиш ва томонларнинг донни ўз вақтида ташиш учун жавобгарлигини ошириш мақсадида Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик ҳамда Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрликларига донни ташиш учун хўжаликлар билан ўз вақтида шартномалар тузилишини таъминлаш топширилсин.

5. «Узглавнефтеснабсбит» (ўртоқ Забродин) зиммасига ғаллакор районлар ва областларни Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг буюртмаларига биноан зарур миқдордаги ҳамда белгиланган стандартлардаги бензин билан таъминлаш мажбурияти юклатилсин.

6. 1968 йил фондига қўшимча равишда республика колхоз ва совхозларига иккинчи кварталда етказиб бериш шарти билан 200 та дон комбайни, 50 та комбайнларнинг хедери, 160 та трактор грабеллари ва 600 та сенокосилка ажратилсин.

7. Шу нарса белгилаб қўйилсинки, колхоз ва совхозлар томонидан топшириладиган дон чиқиндисини чорва молларга ем учун фойдаланиш мақсадида аввал хўжаликларнинг кучи ва маблағлари ҳисобига тозаланади ва тайёрлов кондициясига етказилади. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва «Узсельхозтехника» бирлашмасига ўрим-йиғим ишлари бошлангунга қадар ҳар бир ғаллакор колхоз ва совхозда донни тозалаш учун камида битта механизациялашган хирмон ташкил қилиш ҳамда уни зарур миқдордаги дон тозалайдиган машиналар билан жиҳозлашни таъминлаш топширилсин.

8. Дон қабул қилиш корхоналарига қорамиқ тарқалган районларда донни кечаси қабул қилиб олиш тақиқлансин.

9. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Жамоат тартибини сақлаш министрлиги зиммасига республика колхоз ва совхозларида ғалла экинларини ва хирмонлар ҳамда омборлардаги донни сақлаш юзасидан ёнғинга қарши кураш бўйича зарур тадбирларни амалга ошириш мажбурияти юклатилсин.

10. Ўзбекистон ССР Дон маҳсулотлари ва аралаш озуқа саноати министрлиги зиммасига қуйидаги мажбуриятлар юклатилсин:

— 1968 йил 15 июнгача материал-техника базасини бу йилги ҳосил донини қабул қилиб олишга тайёрлашни тўла тугаллаш;

— колхоз ва совхозлардан донни ва уруғликни узлуксиз қабул қилиб олишни, уни омборларга тўкиш ва сортлари ҳамда репродукцияларига қатъий риоя қилган ҳолда сақлаш, шунингдек, қабул қилиб олинган дон учун ўз вақтида ва тўғри ҳисоб-китоб қилиб боришни таъминлаш;

— мустасно тариқасида 1968 йилда хўжаликларнинг тарозилари, омборлари ва майдончаларини ижарага олиб, колхоз ва совхозларда вақтинчалик узоқ пунктлар ташкил қилиш ҳамда Ўзбекистон ССР Дон маҳсулотлари ва аралаш озуқа саноати министрлигининг 1968 йилда узоқ ерлардаги тайёрлов пунктларининг жойлашувини тасдиқлаш.

11. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетлари зиммасига дон тайёрлаш даврида дон қабул қилувчи корхоналарга зарур миқдорда ишчи кучи ажратиб бериш мажбурияти юклатилсин.

12. Область ва район ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва унинг жойлардаги органлари зиммасига қуйидаги мажбуриятлар юклатилсин:

— ҳисобга олиш юзасидан белгиланган тартибга риоя қилиш устидан ва комбайнларнинг бункерларидан тушадиган доннинг тўла равишда келиши ва ҳужжатлаштирилиши, шунингдек доннинг қабул қилиш корхоналарига, хирмонларга ва омборларга албатта тарозида тортиб жунатилиши устидан контроллик ўрнатиш.

Уруғчилик хўжаликлари томонидан топшириладиган навли уруғликнинг ҳужжатларини расмийлаштиришга алоҳида эътибор бериш;

— сомонни тўла сақлаш мақсадида барча комбайнларни сомон тўплагичлар билан таъминлаш, ғаллани фақат тагидан ўриш, ғалла ўрилиши биланоқ сомонни тўплаб прессловчи машиналар, волокушалар билан йиғиб олиш ва уни боғни узатувчи механизмлар билан ғарамлаш; ғалла ҳосили ўриб-йиғиб олиниши биланоқ ерни ҳайдаш.

13. Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги (ўртоқ Қаюмов) зиммасига 1968 йил 1 июлгача узоқдаги пунктлардан бултурги ҳосил донини ташишни тугаллашни таъминлаш мажбурияти юклатилсин.

14. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Ўзбекбирлашув» правлениеси, Ўзбекистон ССР Савдо ва Соғлиқни сақлаш министрликлари зиммасига ҳосил ўрим-йиғими ва давлатга дон топширишда банд бўлган колхозчилар, совхозларнинг ишчилари ҳамда механизаторларга маданий-маиший шароитлар яратиш, улар учун иссиқ овқат ташкил қилиш, медицина хизмати кўрсатиш ва уларга кенг истеъмол товарлари олиб бориб савдо қилишни таъминлаш мажбурияти юклатилсин.

15. Область ва район партия комитетлари, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ходимлари касаба союзи республика комитети ва унинг жойлардаги органлари зиммасига қуйидаги мажбуриятлар юклатилсин:

— хўжаликлар, бригадалар ва айрим механизаторлар ўртасида ҳосил ўрим-йиғимига ўз вақтида тайёргарлик кўриш юзасидан социалистик мусобақани кенг қизитиш;

— май ойининг биринчи ярмида донли экинлар ҳосилини ўриб-йиғиб олишга тайёргарликни областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасида ўзаро текширишни ташкил этиш. Худди шу муддатда барча ғаллакор хўжаликларда ғалла ўрим-йиғимига ва 1968 йил ҳосили донини топширишга тайёргарликни жамоат кўригидан ўтказиш.

16. Ғаллани ўриш ва давлатга дон сотиш (топшириш)ни қисқа муддатда ўтказиш илғорларини рағбатлантириш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг тўртта кўчма Қизил байроғи таъсис этилсин. Қизил байроқлар ҳосил ўрим-йиғими социалистик мусобақасида ғолиб чиққан областлар, районлар, совхозлар ва министрликлар ҳамда идораларнинг дон ташишда банд бўлган автомобиль колонналарига топширилади.

Қизил байроқлар ғалла ўрим-йиғими ва дон тайёрлашда, уруғлик ҳамда чорва моллар учун ем фондлари жамғаришда юксак кўрсаткичларга эришганлик учун шу йил 20 июндан бошлаб Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг тавсиясига биноан ҳар 10 кунда бериб борилсин.

Қизил байроқ билан бирга ҳосил ўрим-йиғимида алоҳида намуна кўрсатган кишиларни рағбатлантириш учун илғор областга 500 сўм, илғор районга 300 сўм, илғор совхозга 200 сўм ва илғор автомобиль колоннасига 150 сўм пул мукофоти ҳам берилсин.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети партия, совет, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органларини, касаба союз ва комсомол ташкилотларини, ғаллакор колхоз ва совхозларнинг барча меҳнаткашларини ҳосилни қисқа муддатда ва нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш учун, давлатга дон сотиш (топшириш), уруғлик ва чорва моллар учун ем фондлари вужудга келтириш юзасидан белгиланган планларини, қабул қилинган социалистик мажбуриятларни ўз вақтида бажариш учун социалистик мусобақани кенг қизитишга чақирадилар.

ИОСИП БРОЗ ТИТОНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИГА ДОИР

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг таклифига биноан, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти ва Югославия Коммунистлар Союзининг Раиси Иосип Броз Тито Эронга қилган расмий визитидан сўнг Совет раҳбарлари билан фикрлашиб олмоқ учун қисқа муддатли дўстона визит билан СССРда тўхталади ва Москвада бўлади.

СОЦИАЛ ТАЪМИНОТ ОРГАНЛАРИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Социал таъминот органлари 50 ёшга тўлди. 26 апрелда Тошкентда шу санага бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Ўзбекистон ССР социал таъминот министри В. С. Содиқова йиғилишда доклад қилди.

Жамоат ташкилотларининг вакиллари, меҳнат ветеранлари социал таъминот органлари ходимларини юбилей муносабати билан самимий табрикладилар, уларнинг муҳим ишида янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советига табрикнома йўлладилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. З. Мирзааҳмедов ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

ИНТЕРНАЦИОНАЛ ТАРБИЯГА БАҒИШЛАНГАН КОНФЕРЕНЦИЯДА

26 апрелда «Партия ўқуви системасида интернационал тарбия масалалари» проблемасига бағишланган республика илмий-назарий ва методик конференцияда секциялар мажлислари ўтказилди.

КПСС тарихи ва В. И. Ленин биографияси секциялари мажлисида кўпгина масалалар муҳокама қилинди. Конференция қатнашчилари сиёсий иқтисод секциясида ҳамда марксча-ленинча фалсафа ва илмий коммунизм секциясида қизғин мунозара олиб бордилар. Комсомол сиёсий маорифи секциясида ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш масалалари атрофлича муҳокама қилинди.

Секциялар мажлисларида таниқли олимлар, партия ва комсомол ходимлари, пропагандистлар сўзга чиқдилар.

Конференция ўз ишини давом эттирмоқда. (ЎзТАГ).

РАВОН ЙЎЛЛАР ҚУРАМИЗ

Ўзбекистон йўл қурилишининг иккинчи босқичига ўтиб олди. Бу босқичда янги йўллар қуриш ва мавжуд йўл тармоқларини такомиллаштириш кўзда тутилган. Йўл қурувчиларимиз ана шу вазифани ҳал этиб, автомагистраллар барпо этишда юксак суръатларга эришдилар — республикада биринчи марта ўтган йили асфальт қилинган йўллар узунлиги 1570 километр кўпайди. Қурилиш ишларини комплекс механизациялаш даражаси 99 процентга етди.

25 апрелда Тошкентда бўлиб ўтган йўл қурувчилар республика активининг йиғилишида ана шу ҳақда гапирилди. Республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. З. Мирзааҳмедов «Ўзбекистон ССРда йўл хўжалигини янада яхшилашга оид тадбирлар тўғрисида» доклад қилди. Республикада 15.5 минг километр узунликдаги автомобиль йўллари асфальт қилинган бўлиб, уларнинг учдан икки қисмидан кўпроғи сўнгги ўн йил ичида барпо этилди. Хоразм областида меҳнаткашларнинг кенг иштирокида қисқа вақт ичида деярли барча асосий магистрал йўллар қуриб битказилди, колхозлар, совхозлар ва тайёрлов пунктларига олиб борадиган йўлларни қуриш ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

Республикада автомобиллар ўтадиган кўприклар қурувчи махсус трест ва йўл-қурилиш материаллари комбинати барпо этилди. Йўл қурилиш материаллари комбинатига барча асфальт-бетон заводлари, йиғма темир-бетон полигонлари ва тош майдалайдиган базалар бирлаштирилди.

Беш йилликнинг учинчи йилида Ўзбекистонда 575 километр узунликда янги автомобиль йўллари қуриш ва қарийб 800 километр узунликдаги йўлни реконструкция қилиш кўзда тутилган. Тошкент айланма йўлини, Амударё — Питнак автомагистралини қуриб битказиш мўлжалланади. Амударё — Питнак автомобиль йўли ишга туширилгач, Хоразм области ва Қорақалпоғистон билан республиканинг марказий районлари ўртасида равон автомобиль қатнови бошланади. Катта Ўзбекистон, Зарафшон ва Сурхондарё трактларини катта ҳажмда реконструкция қилиш мўлжалланади. Ҳар бир областда республика ва область аҳамиятига эга бўлган йўллар, кичик йўллар, колхоз ва совхозларда хўжалик ичкарисидаги йўллар қурилади. Бу йўлларни фақат яхши ва аъло баҳолар билан қуриб битказишга қарор берилди.

Ўзбекистон йўл қурувчилари В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, беш йилликни 1970 йилнинг 1 ноябригача бажариш, пландан ташқари юзлаб километр магистрал қуриш ва реконструкция қилиш мажбуриятини олдилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади.

Республика Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова республика йўл қурувчиларидан «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган автотранспорт ходими» фахрий унвонига сазовор бўлган катта группасига фахрий мукофотларни топширди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, СССР транспорт қурилиши министрининг ўринбосари Н. И. Литвин иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

26 апрелда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми залида давлат мукофотларига сазовор бўлган республика маданият арбоблари, саноат ва қишлоқ хўжалиги ходимлари йиғилишди.

Тошкент давлат университетининг кафедра мудири, профессор М. Е. Массонга Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширилди. У. мутахассислар тайёрлаш, археологияни ривожлантиришдаги хизматлари ва туғилган кунининг 70 йиллиги муносабати билан мукофотланган эди.

Олимлар, артистлар ва халқ хўжалиги мутахассисларининг катта группаси ўзларига Ўзбекистон ССР фахрий унвонлари берилганлиги тўғрисидаги фахрий ёрлиқлар ва кўкракка тақиладиган тегишли нишонларни олдилар. Кўп кишиларга республика Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари берилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова мукофотларни топшира туриб, мукофотланганларни самимий табриклади, уларга сиҳат-саломатлик, янги муваффақиятлар тилади.

Мукофотланганлар эътибор ва ғамхўрлиги учун партия ва ҳукуматга қизғин миннатдорчилик билдирдилар.

(ЎзТАГ).

А. Н. КОСИГИН ФРАНЦИЯ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ МИНИСТРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Франция қуролли кучлари министри П. Месмерни 26 апрелда Кремлда қабул қилди.

А. Н. Косигин билан П. Месмер ўртасида бўлган суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди. СССР билан Франция ўртасида ҳамкорликни, шу жумладан ҳар икки мамлакат қуролли кучлари ўртасидаги алоқалар соҳасида ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди. Бу ҳамкорликнинг боришидан ҳар икки томон мамнун эканлиги изҳор этилди. СССР ва Франция учун ўзаро манфаатли бошқа баъзи масалалар ҳам муҳокама қилинди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

26 апрелда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум республика комсомол ташкилотларининг қиз-жувонлар ўртасида ташкилий ва идеологик ишларни янада кучайтириш масаласини муҳокама қилди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Д. А. Абдураззоқова доклад қилди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ГРАЖДАНЛАРНИНГ ТАКЛИФЛАРИ, АРИЗА ВА ШИКОЯТЛАРИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда коммунизм қурилаётган, социалистик демократия ҳар томонлама ривожлантирилиб, такомиллаштирилаётган бир шароитда гражданларнинг таклифларини, ариза ва шикоятларини тўғри ва ўз вақтида кўриб чиқиш тобора катта аҳамият касб этмоқда.

Сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаёт, қонунчиликни такомиллаштириш масалалари юзасидан гражданлар киритаётган таклифлар давлатни бошқаришда, давлат аппарати ишларини яхшилаш ва унинг фаолияти устидан контролни кучайтиришда, бюрократизм ва сансалорликка қарши курашда, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашда меҳнаткашларнинг иштирок этиш формаларидан биридир. Жамият ва давлат ҳаётининг турли масалалари юзасидан тобора кўпроқ таклифлар тушаётганлиги совет халқи сиёсий активлигининг узлуксиз ўсаётганлигини кўрсатувчи далиллардан биридир.

Гражданларга берилган ҳуқуқларнинг амалга оширилиши муносабати билан социал-маданий, уй-жой-маиший масалалар ва бошқа масалалар юзасидан гражданларнинг берган аризаларини кўриб чиқиш — давлат ва жамоат органлари ишида катта ўринни эгалламоқда.

Совет жамияти тараққиётининг ҳозирги шароитида шикоятлар, одатда, гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланаётган манфаатларининг бузилганлиги фактларига муносабат билдириш формаси бўлиб, шу бузилишларни бартараф қилиш ва уларнинг олдини олиш воситасидир. Бу шикоятлар айни вақтда кўпгина давлат ва жамоат органлари ишида ҳали ҳам жиддий камчиликлар мавжудлигидан далолат беради. Давлат ва жамоат органлари ишларини муттасил яхшилаб бориш, аҳоли моддий ва маданий турмуш даражасининг ўсиб бориши гражданларнинг шикоятлари камайишига олиб келмоқда.

Шундай ҳоллар ҳам борки, шикоятлар ва аризалар ўз вақтида қараб чиқилмайди, уларга расмий жавоб берилади. Гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятлари юзасидан қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши етарли даражада контроль қилиб турилмайди. Давлат органларининг, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари таклифлар, ариза ва шикоятларни ҳал этишдан кўпинча бош тортадилар, гражданларни шахсан қабул қилмайдилар. Сансалорлик ва бюрократизмда айбдор бўлган мансабдор шахслар кўпинча жазоланмай қоладилар. Айрим давлат ва жамоат органларида гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятлари етарли даражада умумлаштирилмайди, шикоятларни келтириб чиқараётган шарт-шароит ва сабаблар ўрганиб чиқилмайди ва бу сабабларни бартараф этиш юзасидан ўз вақтида тегишли чора кўрилмайди; совет қонунларини аҳоли ўртасида тушунтириш суст олиб борилмоқда.

Бир қанча ҳолларда гражданлар маҳаллий органларни четлаб ўтиб, юқори органларга мурожаат қилиш билан ўзлари сансалорлик туғдирадилар, чунки юқори органлар қонунга ва гражданлар билан давлат манфаатларига риоя қилиб, ўша жойнинг ўзидан тегишли маълумотлар олишга ва, шундай қилиб, ариза ва шикоятларни қараб чиқишни кечиктиришга мажбур бўладилар.

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

1. Барча давлат ва жамоат органлари СССР гражданларига ёзма ҳамда оғзаки шаклда таклифлар, ариза ва шикоятлар билан мурожаат қилиш юзасидан берилган ва гарантиялаб қўйилган ҳуқуқларни амалга ошириш учун зарур шарт-шароитлар яратиб беришлари лозим.

Давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, колхозлар ва бошқа кооператив ҳамда жамоат ташкилотлари, уларнинг раҳбарлари ва бошқа мансабдор шахслар гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини қабул қилишлари ҳамда уларни ўз ваколатлари асосида ҳал этишлари зарур.

2. Давлат органлари гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятларини СССР Конституцияси, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Конституциялари, ССР Иттифоқи, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг қонунларида ўзларига берилган ваколатга мувофиқ ҳал этадилар.

ССР Иттифоқи органлари гражданларнинг ССР Иттифоқига тааллуқли масалалар юзасидан берилган таклифлари, ариза ва шикоятларини ҳал қиладилар.

ССР Иттифоқи билан иттифоқдош республикалар биргаликда ҳал қиладиган масалаларга келганда, ССР Иттифоқи органлари гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятларида кўрсатилган масалалар иттифоқ органлари компетенциясига тааллуқли бўлган тақдирда, шунингдек иттифоқдош республикаларнинг марказий органлари гражданларнинг ариза ва шикоятлари юзасидан қабул қилган қарорлар ССР Иттифоқи қонунларига мувофиқ келмай қолган тақдирда, шу қарорлар устидан берилган шикоятларни кўриб чиқиш тартибида ҳал қиладилар.

Гражданларнинг бошқа масалаларга доир таклифлари, ариза ва шикоятлари иттифоқдош республикалар органлари томонидан ҳал қилинади.

3. Гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятларини ўз вақтида кўриб чиқиш мақсадида:

гражданлар ўз таклифлари ва аризаларини шу масалани бевосита ҳал қилиб бериши лозим бўлган давлат органларига, корхоналарга, муассасаларга ва ташкилотларга ёки мансабдор шахсларга беришлари лозим;

хатти-ҳаракатлари устидан шикоят қилинадиган давлат органи, корхона, муассаса, ташкилот ёки мансабдор шахс қайси органга ёки мансабдор шахсга бевосита бўйсунса, шикоятлар худди ана шу органларга ёки мансабдор шахсларга берилади.

Ўзининг юқори органлари бўлмаган колхоз ва бошқа кооператив ташкилотлари аъзолари умумий йиғилишларининг қарорлари устидан, шунингдек меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг раҳбарлиги остида ишловчи ташаббускор жамоат органларининг қарорлари устидан ёзилган шикоятлар тегишли маҳаллий Советнинг ижроия комитетига берилади.

Қонунда назарда тутилган ҳолларда шикоятлар район (шаҳар) халқ судига берилиши мумкин.

4. Таклифлар, ариза ёки шикоятларда кўтарилган масалаларни ҳал қилиш ўзларига тааллуқли бўлмаган давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва уларнинг мансабдор шахслари мазкур таклифлар, ариза ёки шикоятларни беш кун муддатдан кечиктирмай тегишли муассасаларга юбориб, бу ҳақда арз этувчига маълум қиладилар, арз этувчиларни шахсан қабул қилган чоғларида эса, уларга таклиф, ариза ёки шикоят билан қаёққа мурожаат қилиш кераклигини тушунтириб берадилар.

5. Мансабдор шахснинг хатти-ҳаракатлари устидан тушган гражданлар шикоятларини шу мансабдор шахсларнинг кўриб ҳал этиши учун юбориш тақиқланади.

6. Давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, колхозлар ҳамда бошқа кооператив ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари ва бошқа мансабдор шахслари гражданларни шахсан қабул қилишлари лозим.

Гражданлар белгилаб қўйилган ва уларга маълум қилинган кун ва соатларда, аҳоли учун қулай вақтда, зарур ҳолларда эса — кечқурунги соатларда қабул қилинишлари лозим.

Давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, колхозлар ҳамда бошқа кооператив ва жамоат ташкилотларида гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятларини қабул қилиш ва кўриб чиқишни ташкил этиш учун шу идораларнинг раҳбарлари шахсан жавобгардирлар.

7. Мансабдор шахслар таклифлар, ариза ва шикоятларни ҳал этаётган пайтда:

уларнинг моҳиятини диққат билан текшириб чиқишлари, зарур ҳолларда лозим бўлган ҳужжатларни талаб қилиб олишлари, текшириб кўрмоқ учун ходимларни жойларга юборишлари ҳамда масалани объектив равишда ҳал этмоқ учун бошқа чораларни кўришлари;

таклифлар, ариза ёки шикоятлар юзасидан асосли қарорлар чиқаришлари ҳамда шу қарорларнинг ўз вақтида ва тўғри ижро этилишини таъминлашлари;

гражданларнинг таклифлари, ариза ёки шикоятлари юзасидан қабул қилинган қарорни шу гражданларга маълум қилишлари, бу таклиф, ариза ёки шикоятлар рад этилган тақдирда эса бунинг сабабларини кўрсатиб беришлари;

гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатлари бузилишини келтириб чиқарадиган сабабларни ўз вақтида текшириб аниқлашлари ва уларни бартараф қилишлари зарур.

8. Ўз аризаси ёки шикояти юзасидан қабул қилинган қарорга рози бўлмаган граждан шу қарорни қабул қилган давлат органи, корхона, муассаса ёки ташкилот бевосита бўйсунувчи юқори органга мазкур қарор устидан шикоят қилишга ҳақлидир.

9. Ариза ва шикоятлар ҳамма органларда узоғи билан бир ой муддат ичида ҳал қилиниши керак, қўшимча ўрганиш ва текширишни талаб қилмайдиган ариза ва шикоятлар эса дарҳол ҳал қилинади, лекин бу муддат ҳар ҳолда ариза ва шикоят масалани моҳиятига қараб ҳал қилиб бериши лозим бўлган органга тушган вақтдан бошлаб ўн беш кундан ортмаслиги керак.

Иттифоқдош республикаларнинг қонунларида ариза ва шикоятларни республика органларида ва маҳаллий органларда, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда ҳал этишнинг қисқартирилган муддатлари белгиланиши мумкин.

Ариза ёки шикоятни ҳал қилмоқ учун махсус текшириш ўтказиш, қўшимча материалларни талаб қилиб олиш ва бошқа чоралар кўриш зарур бўлиб қолган ҳолларда ариза ёки шикоятларни ҳал этиш муддатлари тегишли органнинг раҳбари, ёки раҳбар ўринбосари томонидан мустасно тариқасида узайтирилиши мумкин, лекин узайтирилган бу муддат бир ойдан ортиқ бўлмаслиги ҳамда бу хусусда ариза ёки шикоят берган кишига хабар қилиб қўйилиши лозим.

Гражданларнинг таклифлари узоғи билан бир ой муддат ичида кўриб чиқилади, қўшимча ўрганишни талаб қиладиган таклифлар бундан мустаснодир.

10. Ҳарбий хизматчиларнинг ва ҳарбий хизматчилар оила аъзоларининг ариза ва шикоятлари:

масалачи моҳиятига қараб ҳал қилиб беришга мажбур бўлган органга тушган кундан бошлаб ўн беш кунгача бўлган муддат ичида ССР Иттифоқи органлари ва республика органларида ҳал этилади;

давлат ҳокимиятининг маҳаллий органларида, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда дарҳол, лекин масалани моҳиятига қараб ҳал этишга мажбур бўлган органга ариза ёки шикоят тушган кундан бошлаб 7 кундан кечиктирилмай ҳал қилинади.

Ариза ёки шикоятни ҳал этиш учун махсус текшириш ўтказиш, қўшимча материалларни талаб қилиб олиш ва бошқа чоралар кўриш зарур бўлиб қолган ҳолларда ариза ёки шикоятни ҳал қилиш муддатлари тегишли органнинг раҳбари ёки раҳбар ўринбосари томонидан мустасно тариқасида узайтирилиши мумкин, лекин бу муддат 15 кундан ортиб кетмаслиги ва бу ҳусусда ариза ёки шикоят берган кишига хабар қилиб қўйилиши лозим.

Ҳарбий хизматчиларнинг хизматни ўташларига тааллуқли бўлган таклифлари, аризалари ва шикоятлари ССР Иттифоқи Қуролли Кучларининг Ички хизмат уставига ва Интизом уставига мувофиқ ҳолда кўриб чиқилади ва ҳал қилинади.

11. Гражданларнинг газета ва журналларнинг редакциялари орқали тушган таклифлари, ариза ва шикоятлари, шунингдек мазкур таклиф, ариза ва шикоятларни ҳал қилиш билан боғлиқ бўлган ва матбуотда аълон қилинган бошқа материаллар ушбу Фармонда кўрсатилган тартиб ва муддатларда кўриб чиқилади.

12. Меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятларини кўриб чиқишга тегишли Советларнинг депутатларини ва активларини жалб қиладилар.

Таклифлар, ариза ва шикоятларни кўриб чиқмоқ, улар юзасидан қўшимча текширишлар ўтказмоқ ва бошқа чоралар кўрмоқ учун давлат органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар жамоатчилик вакилларини, халқ контроли активларини, илғор ишчилар, хизматчилар ва колхозчиларни жалб қиладилар.

Зарур ҳолларда гражданларнинг таклифлари, шунингдек ижтимоий аҳамиятга эга бўлган ариза ва шикоятларни кўриб чиқиш ва ҳал этиш натижалари корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар коллективларининг йиғилишларида ҳамда гражданлар яшаб турган жойлардаги йиғилишларда муҳокама қилиниши лозим.

13. Белгилаб қўйилсинки, барча давлат органлари ўзларига бўйсунувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятларини кўриб чиқиш ишлари қай ҳолатда эканлигини мунтазам равишда текшириб туришлари, гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатлари бузилишига, қайта-қайта ариза ва шикоятлар тушишига олиб келадиган сабаблар ва шароитларни йўқотиш чораларини кўришлари зарур.

14. Меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари гражданлардан тушган таклифлар, ариза ва шикоятларни ижроия комитет бўлимларида ва бошқармаларида, шу Совет территориясида жойлашган корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда кўриб чиқиш ишлари қай ҳолатда эканлигини мунтазам равишда текшириб туришлари ва текшириш натижаларини ўз мажлисларида эшитиб боришлари, зарур ҳолларда эса меҳнаткашлар депутатлари Советлари сессияларининг муҳокамасига киритишлари лозим.

Меҳнаткашлар депутатлари Советлари ижроия комитетларининг, уларнинг бўлимлари ва бошқармаларининг раҳбарлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари таклифлар, ариза ва шикоятлар юзасидан қилинган ишлар тўғрисида меҳнаткашлар депутатлари Советларининг сессияларида, ижроия комитетларининг мажлисларида, шунингдек гражданларнинг йиғилишларида вақт-вақти билан ҳисоб бериб туришлари лозим.

15. Гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятларини кўриб чиқиш юзасидан белгиланган тартиб бузилган, таклифлар, ариза ва шикоятларни ҳал қилишда сансалорликка йўл қўйилган, бюрократларча муносабатда бўлинган тақдирда, айбдор мансабдор шахслар амалдаги қонунларга мувофиқ интизомий жавобгарликка тортилади.

Мансабдор шахсларнинг давлат ёки жамият манфаатларига, ёки гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатларига жиддий зарар етказган бундай хатти-ҳаракатлари, шунингдек гражданларнинг шикоят ёки ариза берганликлари сабабли мансабдор шахслар томонидан таъқиб қилиниши иттифоқдош республикалар жиноят кодексларининг мансаб жиноятлари тўғрисидаги тегишли моддаларига биноан жиноий жавобгарликка тортилишга сабаб бўлади.

Туҳмат қилиш мақсадида шикоят ёки ариза берган граждан амалдаги қонунларга мувофиқ жавобгарликка тортилади.

16. Прокуратура ва халқ контроли органлари гражданларнинг таклифлари, ариза ва шикоятлари кўриб чиқилиши вақтида совет қонунларига риоя қилинишини мунтазам равишда назорат ва контроль қилиб турсинлар, бу иш барча министрликлар ва идораларда, уларга бўйсунувчи корхоналар, муассасалар, ташкилотларда, шунингдек колхозлар ва бошқа кооператив ҳамда жамоат ташкилотларида қандай аҳволда эканлигини текшириб турсинлар, қонунларни бузишда сансалорлик, расмиятчилик, бюрократизмга йўл қўйилишида ҳамда таклифлар, ариза ва шикоятлар юзасидан қабул қилинган қарорларни бажармасликда айбдор бўлган шахсларни қаттиқ жавобгарликка тортсинлар.

17. Ушбу Фармон ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг жиноий-процессуал, гражданлик процессуал қонунларида, Меҳнат низоларини кўриб чиқиш тартиби тўғрисидаги Низомда, Кашфиётлар, ихтиролар ва рационализаторлик таклифлари тўғрисидаги Низомда ҳамда бошқа қонунларда белгиланган тартибда кўриб чиқиладиган шикоятлар, ариза ва таклифларга жорий қилинмайди.

18. Иттифоқдош республикалар Олий Советларининг Президиумларига иттифоқдош республикаларнинг қонунларини ушбу Фармонга мувофиқлаштириш топширилсин.

19. СССР Марказий Ижроия Комитети Президиумининг «Меҳнаткашларнинг шикоятларини кўриб чиқиш ва улар юзасидан зарур чоралар кўриш тўғрисида» 1933 йил 13 апрелда чиқарган Қарори (СССР қонунлари тўплами, 1933 йил, №26, 153-модда) ва СССР Марказий Ижроия Комитетининг «Меҳнаткашларнинг шикоятларини кўриб ҳал қилиш ишларининг аҳволи тўғрисида» 1935 йил 14 декабрда чиқарган Қарори (СССР қонунлари тўплами, 1936 йил, № 31, 274-модда) шу Қарорга СССР Марказий Ижроия Комитети Президиумининг 1937 йил 7 майдаги тушунтирув хатига киритилган қўшимча билан бирга ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1968 йил 12 апрель.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ДАЙДИЛИККА ҚАРШИ КУРАШНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Дайдиликка қарши курашни кучайтириш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

1. Белгилаб қўйилсинки, меҳнатга қобилиятли балоғатга етган шахслар дайдилик билан шуғулланганликлари тақдирда район (шаҳар) халқ судининг қарори билан меҳнатга жалб этиш ва ишлаб чиқариш ихтисосига ўргатиш учун бир йилдан икки йилгача бўлган муддатга махсус ўқув-меҳнат муассасасига юборилишлари мумкин.

Махсус ўқув-меҳнат муассасасига юбориш маъмурий таъсир ўтказиш чораси ҳисобланиб, судланганликни билдирмайди.

2. Ушбу Фармоннинг 1-моддасида кўрсатиб ўтилган шахсларни милиция органлари ушлашлари ва улар кўпи билан 10 кун муддат ичида бундай шахсларнинг дайдилик қилиб юриш сабабларини ва бу шахслар тўғрисидаги материалларни судга юбориш масаласини ҳал қилиш учун аҳамиятли бўлган бошқа вазиятларни текшириб чиқишлари лозим. Бундай шахслар тўғрисидаги материалларни милиция органининг бошлиғи ёки унинг ўринбосари кўриб, ушлаб келинган шахсни дайдилик қилиб юргани учун жавобгарликка тортилиши тўғрисида огоҳлантиради ва уни белгиланган тартибда ишга жойлаштириш чорасини кўради, ёхуд дайдилиги учун ушланган шахсни махсус ўқув-меҳнат муассасасига юбориш масаласини ҳал этиш мақсадида материалларни прокурор санкцияси билан судга юборади.

3. Район (шаҳар) халқ суди дайдилиги учун ушлаб келинган шахс тўғрисидаги материалларни шу материаллар олинганидан кейин уч сутка ичида очиқ суд мажлисида дайдилик қилиб юрган шахс иштирокида ва зарур бўлганда гувоҳлар чақирилган ҳолда кўриб ҳал қилади.

Халқ судининг махсус ўқув-меҳнат муассасасига юбориш ёки буни рад этиш тўғрисида чиқарган қарори қатъий бўлиб, бу қарор устидан шикоят қилиш мумкин эмас. Аммо бу қарор прокурор протести бўйича шу халқ суди томонидан, шунингдек юқори суд назорати тартибида бекор қилиниши ёки ўзгартирилиши мумкин.

Топширилган материаллар асоссиз деб топилган тақдирда халқ суди мазкур шахсни махсус ўқув-меҳнат муассасасига юборишни рад этади. Суд, шунингдек, қўшимча текширув ўтказиш ёки дайдилиги учун ушлаб келинган шахсни ишга жойлаштириш чорасини кўриш ёхуд уни қонунга мувофиқ жиноий жавобгарликка тортиш учун материалларни милиция органларига қайтариб юбориши ҳам мумкин.

4. Суднинг махсус ўқув-меҳнат муассасасига юбориш тўғрисидаги қарори жамоат тартибини сақлаш органлари томонидан ижро этилади.

Суд қарори билан махсус ўқув-меҳнат муассасасига юборилиши лозим бўлган шахслар дастлабки қамоқ камераларида сақланиб, бу муассасаларга кўпи билан 10 кун муддат ичида соқчилар кузатувида элтиб қўйиладилар.

Дайдилиги учун ушлаб келинган шахслар дастлабки қамоқ камераларида ёки тақсимлаш қабулхонасида суднинг махсус ўқув-меҳнат муассасасига юбориш тўғрисидаги қарори чиққунга қадар ва чиққандан кейин неча кун ушланиб турган бўлсалар, бу вақт уларнинг махсус ўқув-меҳнат муассасасида бўлиш муддатига қўшилади.

5. Махсус ўқув-меҳнат муассасалари Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш министрлиги ихтиёрида бўлади.

6. Махсус ўқув-меҳнат муассасасига юборилган шахслар, одатда, ўз ихтисослари ҳисобга олинган ҳолда ижтимоий-фойдали меҳнатга жалб этиладилар. Ишлаб чиқариш ихтисоси бўлмаган шахслар бу ерда мажбурий профессионал-техника таълими оладилар.

Махсус ўқув-меҳнат муассасасида бўлган шахсларга меҳнат ҳақидаги умумий қонунлар жорий этилади; улар меҳнатига ҳақ тўланади; уларнинг ўқув-меҳнат муассасасида ишлаш вақти, шунингдек, ўзига боғлиқ бўлмаган сабаблар билан бўш қолган ва касал бўлган вақти меҳнат стажига киради, лекин бу шахслар мазкур муассасада бўлган вақт учун уларга отпуск берилмайди.

7. Агарда ўқув-меҳнат муассасасидаги шахс ўзини яхши тутиб, меҳнатга ва ишлаб чиқариш ихтисосини ўрганиш ишига виждонан қараса, у ҳолда бу шахс шу муассасада бўлиш муддатининг камида ярми ўтгандан кейин махсус ўқув-меҳнат муассасаси маъмуриятининг меҳнаткашлар депутатлари район (шаҳар) Совети ижроия комитети ҳузуридаги кузатув комиссияси билан келишилган тақдими билан шу муассаса жойлашган ердаги халқ суди томонидан озод қилиниши мумкин.

Бу муассасага юборилган шахс оғир касал бўлиб қолиб, бунинг натижасида уни махсус ўқув-меҳнат муассасасида қолдириш иложи бўлмаса, ёки у меҳнат қилишга қобилиятсиз бўлиб қолса, у врач комиссиясининг хулосасига асосланиб туриб шу муассаса маъмурияти берган тақдимнома бўйича мазкур махсус ўқув-меҳнат муассасаси жойлашган ердаги халқ суди томонидан муддатидан илгари озод қилиниб, жамоат тартибини сақлаш органлари томонидан тегишли медицина муассасасига, инвалидлар ва кексалар уйига юборилади, ёхуд қариндош-уруғларининг розилиги билан улар ихтиёрига топширилади.

8. Махсус ўқув-меҳнат муассасасидан қочиш ёки шу муассасага кетаётиб йўлда қочиб кетиш Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 167-моддасига мувофиқ жазоланади.

9. Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 220-моддасига ўзгартиш киритилиб, бу модда қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«220-модда. **Дайдилик ва тиланчилик.**

Меҳнатга қобилиятли, балоғатга етган шахсларнинг маъмурий органлар огоҳлантиргандан кейин ёки махсус ўқув-меҳнат муассасасидан чиқиб келганларидан кейин ҳам дайдилик қилиб юришлари, шунингдек меҳнатга лаёқатли балоғатга етган шахсларнинг маъмурий органлар томонидан огоҳлантирилганидан кейин ҳам тиланчилик қилиб юришлари — бир йилдан уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади».

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА,

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 25 апрель.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҲАЙВОНЛАРГА ШАФҚАТСИЗ МУНОСАБАТДА БЎЛГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК ТЎҒРИСИДА

Гражданлардан тушган истакларни ва жамоат ташкилотларининг таклифларини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

1. Белгилаб қўйилсинки, ҳайвонларга шафқатсиз муносабатда бўлиб, уларни ўлдиришда ёки майиб қилишда, шунингдек ҳайвонларни азоблашда айбдор ҳисобланган шахсларга —

меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ посёлка Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари томонидан, шунингдек меҳнаткашлар депутатлари район, шаҳар, қишлоқ ва посёлка Советларининг ижроия комитетлари ҳузуридаги маъмурий комиссиялар томонидан ўттиз сўмгача миқдорда штраф солинади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳаракатлар балоғатга етмаганлар томонидан содир бўлган тақдирда, балоғатга етмаган мазкур шахсларга, шунингдек уларнинг ота-оналарига ёки улар ўрнини босувчи шахсларга нисбатан қўлланиладиган таъсир ўтказиш чоралари меҳнаткашлар депутатлари район (шаҳар) Советларининг ижроия комитетлари ҳузуридаги Балоғатга етмаганлар иши билан шуғулланувчи комиссиялар томонидан шу комиссиялар тўғрисидаги Низомга мувофиқ равишда тайинланади.

Кишиларнинг соғлиғи ва ҳаёти учун хавфли бўлган дайди ит, мушук ва бошқа ҳайвонлар тегишли давлат органлари томонидан белгиланган тартибда тутиб йўқотилади.

2. Ўзбекистон ССР Жиноят кодекси қуйидаги мазмунда бўлган 204^1-модда билан тўлдирилсин:

204^1-модда. Ҳайвонларга **шафқатсиз муносабатда бўлиш:**

Ҳайвонларга шафқатсиз муносабатда бўлиш натижасида уларни ўлдириш ёки майиб қилиш, шунингдек ҳайвонларни азоблаш ҳаракатлари шундай хатти-ҳаракатлар қилганлиги учун шу бир йил ичида маъмурий таъсир кўрсатиш чораси қўлланилган шахс томонидан содир этилса, —

олти ойгача муддатга ахлоқ тузатиш иши билан ёки эллик сўмгача штраф солиш билан жазоланади.

3. Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодекси 108 моддасининг биринчи қисми «204-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида» деган сўзлардан кейин «204^1» рақами билан тўлдирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА,

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 25 апрель.
Тошкент шаҳри.

ЖУРНАЛИСТЛАРГА МУКОФОТ

СССР Журналистлар союзи правлениесининг секретариати журналистлар союзининг 1967 йилги мукофотларини қуйидагиларга беришга қарор қилди:

С. М. Балбеков — «Правда» газетасининг иқтисодий обзорчиси — иқтисодий темалардаги: «Софдиллик ориентирлари», «Довонда», «Беш билармонлик», «Фактлар ва уйдирмалар», «Гаммалар оқимга», «Янги интилиш», «Янги йил олди чамалари» мақолалари туркуми учун.

Э. В. Беляева — марказий телевидение музика эшиттиришлари бош редакциясининг редактори — ҳар ҳафта бериладиган «Музика дўкони» телевизион программаларини олиб боришдаги маҳорати, шу рубриканинг билим берувчи ва оммавийлиги, тасвирий ва музика материалининг тексти ва уни танлаганлиги учун.

Я. К. Голованов — «Комсомольская правда» газетасининг илмий обзорчиси-илмий темалардаги: «Хилма-хил тилли космонавтика», «Бўронлар океанидаги разведкачи», «Космик ракета» мақолалари учун.

А. И. Гудимов — «Экономическая газета»нинг махсус мухбири — «Ўзга касбнинг сири» деган репортажлар китоби учун.

П. Д. Корзинкин — ҳарбий журналист, «Редакцияга қайтиб келмади....» иккинчи китобини тузувчи редактор.

В. Ф. Проскуров — Брест область, Ганцевичи районида чиқадиган «Савецкае палессе» газетасининг редактори — «Ассалом, одамлар!» «Чоштгоҳ», «Падари бузрукворимиз ўрмон!», «Тепаликдаги киши» очерклари учун.

Э. Я. Пархомовский, С. А. Руденко (Пантелеймон Корягин) — «Известия» газетасининг фельетончилари — 1967 йил «Известия» газетасида босиб чиқарилган «Ажойиб воқеалар» фельетонлари учун.

И. М. Семенов — РСФСР халқ рассоми — «Крокодил»да босилган: «Ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришга берилганлар ҳаддидан ошишди...», «Ҳозирги замон услубидаги ҳаммом», «Модерн услуби қаерда тамомланиб, пала-партиш қилинган иш қаерда бошланганлигини тушуна олмайсиз...», «Юз йил ўтгач...», «Имтиҳонлар кетмоқда....», «Алвидо, қурол!» деган темадаги расмлар учун.

Е. К. Терешченко — Бутуниттифоқ радиоси пропаганда бош редакцияси фан ва техника бўлимининг старший редактори — «Беш юз вахта» деган ҳужжатли радио қисса учун.

И. Р. Тункель — «Огонек» журналининг фото мухбири — журналнинг 1967 йил 49-сонида босилган «Ленинград — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг бешиги» деган фото репортаж учун.

М. А. Харшак — «Партия XXII съезди» металл заводи (Ленинград шаҳри)да чиқадиган кўп тиражли «Турбостроитель» газетасининг редактори — «Турбостроитель», «Ленинградская правда», «Вечерний Ленинград» газеталарида, «Партийная жизнь» журналида босилган репортажлари учун.

Л. И. Шинкарев — «Известия» газетасининг Шарқий Сибирдаги мухбири — «АЕ ороли бўйлаб саёҳат» очерклар тўплами учун.

(ТАСС).

Сония Мукаева Самарқанд шойи тўқиш фабрикасининг тайёрлов цехида 14 йилдан буён баракали меҳнат қилиб келмоқда. Суратда: 1 Май шарафига вахтада туриб, смена топшириқларини 125-130 процент адо этаётган ишчи С. Мукаева.

А. ТУРАЕВ фотоси.

ЎРМОНЧИЛАР

Норин дарёси соҳилида кўзга ташланиб турган дарахтзорларни кўриб, бу кимнинг боғи деб сўраганингизда, «Меҳмонполвоннинг ўрмони», деган жавобни оласиз. Аслида, бу ерлар Наманган область ўрмон хўжалигига қарайди. Меҳмонполвон бу майдонларга 1952 йилда кўчат эка бошлаган эди. Ҳозир пенсияга чиқиб кетган бу деҳқоннинг ўрмони қўшни «Зарбоб» деб аталувчи участка тераксзори билан бўй ўлчаша бошлади.

980 гектар майдонда Ўзбекистон шароити учун ноёб деб ҳисобланадиган дарахтзорлар яратган ўрмон хўжалигимиз ўзининг Ҳакимбой Холиқов, Мамажон Нурматов, Пўлатхўжа Оппоқов, Мамажон Мирзаев, Баҳриддин Раҳимов, Жўрабой Зоҳидов каби моҳир миришкорлари билан фахрланади.

Наманган области территориясини 60 дан ортиқ йирик ва майда сойлар кесиб ўтади. Ўрмон хўжалиги ишчилари ўзларини баҳор ва ёз ойларида вақти-вақти билан рўй бериб турадиган сел ва тошқинларга қарши курашувчи жанговар ходимлар деб ҳисоблайдилар.

Ўрмон хўжалигимиз ходимлари Фарғона водийси далаларини тобора обод қилаётган «Октябрь», Ҳаққулобод, Ингичка, Янгиариқ, Охунбобоев номли каналларнинг қирғоқларида мелиоратив жиҳатдан катта аҳамиятга эга бўлган кўкаламзорлаштириш ишларини олиб бораётирлар. Бунинг учун фақат «Октябрь» канали ёнида 12 километр узунликда иҳота дарахтзорлари барпо этилганини кўрсатиб ўтиш кифоя. Хўжалигимиз 1968 йилда сув магистралларини мустаҳкамлаш, шунингдек, Марказий Фарғона ерларини кўкаламзорлаштириш мақсадида 200 минг туп манзарали дарахт кўчатлари ўтқазди. Ҳозир ниҳоллар гуркираб ўсмоқда.

Қ. ДАДАХОНОВ,
Наманган область ирригация-ўрмон хўжалигининг директори.

САДРИДДИН АЙНИЙ

Туғилганига 90 йил тўлиши муносабати билан

Ўзбеклар ва тожиклар неча-неча асрлардан буён бир китобнинг икки саҳифасидек бир-бирига туташ заминда худди оға-инилардек тотув яшаб келаётган дўст ва қондош-жондош, қуда-қудағай халқлардир. Кечмиш саҳифаларини варақласак, бу икки халқ чет эл босқинчиларига қарши ўз эрки, мустақиллиги учун бир ёқадан бош чиқариб, қаҳрамонона кураш олиб борганини кўрамиз. Икки халқнинг дилидаги орзу-истаклари муштарак бўлгач, уларнинг адабиёт ва санъати ҳам бир-бирига яқин бўлиши, бир-бирига ижобий таъсир этиб, бойитиши табиийдир. Шу икки халқ ҳақида: «Куйласа чолғуси, йиғласа йиғиси бир» деб бежиз айтилмаган, албатта. Буюк Жомий ва гениал шоир Навоийнинг ҳамфикрлиги, улар ўртасидаги буюк дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари ҳам бунга ёрқин мисол бўла олади.

Мазкур саҳифа тожик ва ўзбек адабиётларининг энг йирик намояндаларидан бири, улкан ёзувчи, олим Садриддин Айнийга бағишланади.

С. АЙНИЙ.

БАҲОР ҲАВОЛАРИ

Баҳорнинг ҳаволари
кўкартирар гиёлари,
Ўтар кетар қишнинг бутун
совуқли можаролари.
Баҳор келди, бас эрур,
қизил олов, қора кўмир,
Кўз оч! Шу лолазорда кўр!
қизиллари, қаролари...
Баҳорда дашт сари юр,
табиатнинг нисори кўр:
Экинлари, чаманлари,
ёғочлари, гиёлари.
Бу сусли чеҳрали гулинг
сафар берар адолари,
Бу тотли сўзли булбулинг
кўнгилочар наволари.
Баҳор келди, ётма, тур!
Эшит бу сўзлари надур?
Баҳор қушлари ўқир,
баҳорнинг ҳаволари.
Битар совуқ, битар тутун,
Ўтинг чаман сори, ютунг
Бинафшазордин эсган
насими жонфизолари.
Кел, эй баҳори дилрабо!
Кетур сафо, кетур зиё!
Бутун қиш интизорига
оқарди кўз қаролари.
Баҳор келди, ётма, тур!
Эшит бу сўзлари надур?
Баҳор қушлари ўқир:
«Баҳорнинг ҳаволари».

БИРИНЧИ МАЙ МАРШИ

Биринчи Май —
дунёдаги ишчиларнинг байрами,
Бу кун қутлуғ,
бу кун шодлик —
бу кун ишчи олами.
Яша Шўро!
Яша ишчи!
Биринчи Май яшасин!
Яша!
Биринчи Май, қувонингиз!
Шодланингиз, қардошлар!
Биринчи Май қувонмоқ-чун,
кесилгандир кўп бошлар,
Яша Шўро!
Яша ишчи!
Биринчи Май яшасин!
Яша!
Бир замонлар Биринчи Май
фабрикларда, баррикадада
Байрам этар эди ишчи
оғир юки орқада.
Яша Шўро!
Яша ишчи!
Биринчи Май яшасин!
Яша!
Золим қўллар заводларда,
фабрикларда —
ҳар ерда
Қувонмоққа қўймас эди
ишчиларни бир ерда.
Яша Шўро!
Яша ишчи!
Биринчи Май яшасин!
Яша!
Эмди бутун ишчиларнинг
[illegible]
[illegible]
туғди толе юлдузи,
Биринчи Май байрам этар
— кечаси ҳам кундузи.
Яша Шўро!
Яша ишчи!
Биринчи Май яшасин!
Яша!
1919 йил, май, Самарқанд.

ОЙБЕК.

ШАРҚ АДАБИЁТИНИНГ БИЛИМДОНИ

Ҳар вақт устодимиз Садриддин Айнийни ёзувчилар анжумани ёки Фанлар академиясининг илмий мажлисларида учратар эканман, кўнглим гоят ёришар эди. Мен унинг дўстона маслаҳатларидан ҳамиша ҳурсанд бўлар эдим.

Шарқ адабиётининг билимдони бу донишманд оғамизни кўрар эканмиз ҳар қайсимиз унинг замондоши бўлганимиздан ғоят мамнун бўлардик, фахрланардик. Садриддин Айний ўзининг узлуксиз ва унумли меҳнати билан барчамизга ўрнак эди. Айний тожик совет адабиётининг асосчиси бўлиш шарафига эга бўлди ва шунинг ила бирга ўзбек совет адабиёти тараққиётида ҳам катта мавқе эгаллади.

Садриддин Айнийнинг ҳаёт йўли узун ва мураккабдир. Айний инқилобдан илгари амир зиндонининг чиркин ҳавосини, қон томган дарраларини татиган ва инқилобдан сўнг халқлар озод ҳаётининг мусаффо эркин ҳавосидан нафас олишга мушарраф бўлган, бу ҳаёт учун курашган. Асарларида унинг босиб ўтган машаққатли ҳаёти, халқларнинг армон ва орзулари тасвир этилган; унинг асарлари тарихий ҳақиқатни куйлайди.

Айний кўп қиррали ижоди, айниқса проза соҳасидаги хизмати ила халқларимизнинг ҳурмат ва муҳаббатига сазовордир.

УНУТИЛМАС ДАМЛАР

1925 йилнинг август ойида Самарқанд шаҳрида фозили муҳтарам зиёратига муяссар бўлдим. Устод ўз хонасида юзларча китоб ичида ғарқ бўлиб ўтирар ва қандайдир бир нусха (қўлёзма) устида иш олиб борар эди. Бу «Намунаи адабиёти тожик» эди.

Тақдир зарбаси, занжирлар, зиндонлар, дарралар ва азоблар устодни қаритиб, мункиллатиб, кўзларини эса беқувват қилиб қўйган эди. Шунга қарамай, бир йил илгари «Тожик адабиёти намуналарини» жамлаш ва тартибга солиш ишига киришган. Ўша кунларда китоб поёнига етиб қолганди, уни оққа кўчириш билан машғул эдилар. Мен уни қисқа муддатда кўриб чиқдим.

Устоднинг ўзлари изоҳлаганларидек, кўпгина сабабларга кўра, бу китоб ҳеч қандай танқид ва таҳлилсиз ёзилган. Аммо келгусидаги тожик ёзувчиларининг танқидий иши ва таҳлили учун тожик адабиётининг жуда ҳам бой ва жуда ҳам мукаммал манбалари мавжуд.

А. ЛОХУТИЙ.

Суратда: (ўнгдан) Садриддин Айний, Ойбек, Қори-Ниёзий, Т. Саримсоқов ўртоқлар.

ПРОЗА ҲАҚИДА

Кейинги вақтларда (XIX асрнинг охиридаги Бухоро шароитида) наср мактубга хос сифатлар доирасида қолиб кетган эди, дейиш мумкин. Бир жумла билан ифодалаш мумкин бўлган мақсад—муддаони икки саҳифада қофиядош жумлаларга ўраб ёза олувчи киши яхши мунши ва яхши мактуб ёзувчи киши ҳисобланар эди. Мактуб ва иншолар айнан Бедилнинг нукотлари тарзида эди. Фақат фарқ шунда эдики, Бедил нозик фалсафий фикрларни оғир иборaларга ўраб ифодалар эди (унинг даврида фалсафий очиқ ифодалашга имкон бўлмагани туфайлидир).

Насрнинг бундай услубига ҳужум қилган биринчи киши Аҳмад Калла бўлган эди. («Калла» Аҳмад Донишнинг лақаби, «Дониш» эса унинг ўзи танлаган тахаллусидир). «Наводирул — вақоеъ» асари совет даври китобхонларига оғирлик қилса ҳам, бизнинг ёшлик давримиздаги китобхонлар учун жуда содда эди ва ўз давридаги наср ёзиш анъаналарига қарама-қарши эди...

Даврнинг машҳур иншо ёзувчиларидан бири ҳисобланган Шарифжон Махдум (бу киши—кўзга кўринган тожик совет олими — адабиётшунос ва мунаққид Муҳаммаджон Шарифович Шукуровнинг отаси). Аҳмад Калла ва Сомийнинг мухлисларидан бўлиб, иншо, мактуб ва эсдаликларни янада содда, янада оммабоп қилиб ёзарди. Мен шеърда услубнинг соддалиги тарафдори бўлиб, кўпинча халқнинг ибораларини, ўхшатиш ва киноя-истораларини қўллар эдим. Насрда ҳам содда услубнинг тарафдори эдим. Бироқ, менинг насрий асарларим дўстларимга ёзилган хатлардан иборат эди, холос. («Қисқача таржимаи ҳолим» асаридан).

ШЕЪРИЯТ ҲАҚИДА

Бухоро амирлигида ўша вақтларда шеър тематикасини дунёдан ва замондан шикоят қилиш, ўтакетган мадҳиялар, одобсизлик билан айтилган шахсий ҳажвиялар, май, маҳбуб ва шунча ўхшаш феодал ҳаётга мос масалалар ташкил қилар эди. Агар биз Аҳмад Калла, Шоҳин, Ҳайрат ва уларга ўхшаган баъзи ёзувчиларни мустасно қилсак, ҳамма бирбирига эргашар ва ўтмиш ёзувчиларга муваффақиятсизлик билан тақлид қилар эди.

XIX асрнинг охирларигача поэзияда Бедилнинг услубига тақлид қилинар эди. Фақат XIX асрнинг охирларидан бошлаб омманинг тилига майл-эътибор кучайиб, поэзияда содда, оммабоп тил вужудга келди. Шоҳин, Қозиқурбонхон, Музтариб, Ҳайрат ва бошқаларнинг кейинги шеърлари мана шундай тилда ёзилган шеърлардир.

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ҲАҚИДА

Менинг ижодиётимда жамоатнинг танқиди ва таҳсинига арзийдиган бирор нарса вужудга келган бўлса, у ҳам Октябрь мевасидир...

Мен Октябрь инқилобини 40 ёки 42 яшарлигимда қарши олдим. Октябрнинг 40 яшар шогирди бўлиб бу мактабга кирдим. Бу мактаб мени тарбиялади ва мен уни тамомлагач, худди қайта туғилдим.

ТИЛ ҲАҚИДА

...Ёзувчи ва шоирларнинг вазифаси илгари ҳам адабий тилни эъзозлаш ва ривожлантиришдан иборат эди. Фақат баъзи пьеса ва ҳикояларда айрим шахсларнинг тил билиш савиясини кўрсатиш учун қаҳрамонларни баъзан ўз тилида, маҳаллий шевасида гапиртириш мумкин...

Ёзувчи ва шоирларнинг тил соҳасидаги вазифаси шундан иборатки, улар тил билмайдиган кишиларга эргашмасдан, аксинча, омманинг олдида боришлари лозим.

...Хуллас, тожик халқининг жонли тилида қимматбаҳо марварид хазинаси бор. Биз, ёзувчи ва шоирларнинг вазифамиз айрим хонаки ёки маҳаллий сўзимизни умум истеъмолига айлантиришдан иборат бўлмай, мазкур хазиналарни топиб, халққа етказишдан иборат.

Садриддин АЙНИЙ.

АДИБ ҲАҚИДА

● АЙНИЙНИНГ СЕВИКЛИ СИЙМОСИ ҲАМИША МЕНИНГ КЎЗ ОЛДИМДА. САДРИДДИН АЙНИЙ ЎЗ АСАРЛАРИНИНГ ОТАШ НАФАСИ БИЛАН ЁШ НАСЛИМИЗНИ ТАРБИЯЛАЙДИ. АЙНИЙ ФАҚАТ ТОЖИК АДАБИЁТИНИНГ ОТАСИ ВА УСТОЗИГИНА ЭМАС, БАЛКИ БУТУН ЎРТА ОСИЁ СОВЕТ АДАБИЁТИНИНГ ОТАСИ ВА УСТОЗИДИР.

Берди КЕРБОБОЕВ.

● ... тожик ва ўзбек адабиётчиларининг улкан устози, шу икки қардош халқ адабиётининг классиги Садриддин Айний туғилганига 80 йил тўлди (мазкур хат 1958 йилнинг апрелида ёзилган эди).

Ўзбек ва тожик адабиётчиларининг яқин дўстлиги, шунингдек улуғ устозларимиз—Абдураҳмон Жомий ва Алишер Навоий дўстлиги самимийдирки, бу дўстликнинг яна ҳам ривожу равнақ топиши менинг орзумдир.

Адабиётнинг Фирдавсий, Рудакий, Носири Ҳисров, Камоли Хўжандий ва Садриддин Айний каби пешқадам ижодкорларини камолга етказган тожик халқига офарин.

Ғафур ҒУЛОМ.

● САДРИДДИН АЙНИЙ МЕНИНГ НАЗАРИМДА, ШАРҚДА КАТТА БИР РЕАЛИСТИК МАКТАБ ЯРАТГАН АЖОЙИБ СИЙМОЛАР ЖУМЛАСИДАНДИР.

Меҳти ҲУСАЙН.

● «Ҳаммамизда ҳукмрон бўлган энг асосий туйғу—улкан ўзбек адабиётининг муваффақиятларидан биргаликда қувониш туйғусидир.

Шонли ўзбек прозасининг илк даврида Айний ижод қиларди. 20 йилларга келиб, талантли прозаик Абдулла Қодирий етишиб чиқди. 1928 йилдан бошлаб мен унинг асарларини ўзбек тилида ўқий бошладим.

М. АВЕЗОВ.

● Айнийнинг интернационализми уни Ўрта Осиё халқлари классик адабиётининг энг яхши традицияларини давом эттирувчи қилиб қўйди. XV асрдаёқ ўзбек классик адабиётининг асосчиси Алишер Навоий ҳам ўзбек ва ҳам тожик тилларида бир хил талант билан ижод қилган эди. Бизнинг давримизда Садриддин Айний ҳам ўз асарларини икки тилда ёзмоқдаки, улар ҳар икки тилда ҳам ёзувчилик жиҳатидан кучли ва гўзалдирлар. Мана, Айнийнинг қардош ўзбек халқи совет адабиёти олдидаги хизмати қанчалик катта.

Мирзо ТУРСУНЗОДА.

● Айний—кичик жанрда жуда ҳам мукаммал маҳоратга эришган, асарининг ҳар боби тугал бир новелладир.

К. ФЕДИН.

● Мазкур «Эсдаликлар»да... бадиий умумлашма кучи, фикр теранлиги ва донишмандлиги, юксак адабий маҳорати жиҳатидан С. Айний бизнинг бугуниттифоқ адабиётимизда катта ҳодисадир. Темаси ўтмишга мансуб бўлса-да, асар актуал ва замонавийдир.

Л. М. ЛЕОНОВ.

«ОДИНА» ҚИССАСИ ХУСУСИДА

Ёзувчи С. Айний Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Советининг Раиси Файзулла Хўжаев билан узоқ йиллар дўстона ва ижодий ҳамкорликда бўлган. Партия ва ҳукуматимизнинг атоқли арбоби, пўлат иродали коммунист Файзулла Хўжаевнинг дўстона маслаҳати ва тавсияси билан С. Айнийнинг 1922 йилда ёзган «Қиз бола ёки Холида» номли асари 1924 йилда ўзбек тилида Берлинда нашр этилди. Шунингдек, Ф. Хўжаевнинг самимий ёрдами билан адибнинг «Одина» қиссаси рус тилига таржима қилиниб, 1930 йилда биринчи марта Москвада нашр эттирилди. Асарнинг русча нашрига Файзулла Хўжаев катта ва мазмундор сўз боши ёзган. Қуйида Файзулла Хўжаевнинг «Одина» қиссасига ёзган сўз бошисини қисқартган ҳолда берамиз:

«Садриддин Айнийнинг бу повести тожик халқининг ҳаёти ва турмуш шароитларини бадиий формада ифода эттиришга қаратилган дастлабки уринишдир. Айний ўз повестида мутлақо ҳуқуқсиз бўлган ва шафқатсиз эксплуатацияга маҳкум этилган ўнлаб ва юз минглаб меҳнаткашларнинг ҳаётини ҳаққоний равишда, ҳеч қандай бўёқсиз тасвирлаб беради.

Бугунги Совет Тожикистони аҳолисининг бир қисми чор ҳукуматининг вассали ҳисобланган Бухоро амири қўл остида бўлган эди. Бундаги аҳолининг турмуш даражаси ниҳоятда оғир эди. Айниқса тожикларнинг ҳаёт кечириши ҳаммадан кўра аянчлироқ эди...

Улар амир ва унинг мансабдорлари, уламолари томонидан таҳқирланган эдилар. Шу тариқа тожик халқининг кўпчилик қисми доимо ярим оч ва яланғоч ҳолда тоғу тошларда ҳаёт кечиришга мажбур эди. С. Айний ўз асарида тасвирлаган район — Қоратегин беклигида ҳам шундай аянчли аҳвол мавжуд эди. Айний бу районларни жуда яхши билади. Ёзувчи у ердаги аҳолининг, хусусан камбағал, қашшоқ халқнинг жуда оғир ҳаёт кечираётганини бевосита ўз кўзи билан кўрган эди. Мансабдорлар ҳуқуқлари бутунлай барбод этилган ўз қўл остидаги халқ билан ваҳшийларча муомала қилар эдилар...

Одина ва унинг хўжайини орасидаги муносабат ҳуқуқсиз, камбағал халқ аҳолининг типик тасвиридир. Бундай ҳол Қоратегин сингари олис ерлардагина эмас, ҳатто муқаддас Бухоронинг ўзида ҳам мавжуд эди.

Ўз вақтида Айний прогрессив ҳаракатнинг актив иштирокчиларидан бири эди. У маърифат соҳасида оз мунча иш қилмади. Амир билан бевосита курашда мавжуд тузум зулмининг барча даҳшатларини, у вақтда Бухорода авж олган ҳуқуқсизлик ва террорни ўз бошидан кечирган эди.

Тожикистон ерларига қадар етиб борган Улуғ Октябрь революцияси бундай ҳуқуқсизларга чек қўйди. Бу Инқилоб подшони Россияга қайтармасликнигина эмас, балки Туркистонда сармоя ва мустамлакачилик тузуми ҳукмдорлигини ҳам йўқ қилди ва ҳуқуқсизликда эзилганларнинг кўзини очди».

Файзулла ХЎЖАЕВ.

САНЪАТКОР, ДОНИШМАНД, ОЛИМ

Садриддин Айнийнинг муборак номи бизнинг мамлакатимизда ва чет элда маълум ва машҳур: унинг роман ва қиссалари, айниқса «Эсдаликлари» жуда кўп шарқ ва ғарб тилларига таржима қилинган, ёзувчи ҳақида кўплаб танқид ва тақризлар яратилгандир. Санъаткор асарларининг бир неча ўнлаб тилларда миллион-миллион нусха нашр этилишининг, яъни бунчалик кенг ва тез тарқалишининг сабаби нимада? Сабаби шундаки, бир араб халқ мақолида айтилганидек юракдан чиққан сўзгина юракка тушади. С. Айнийнинг оташин қалбидан чашмадек отилиб чиққан бадиий ва илмий сўз, сўнмас ғоялар китобхонлар қалбига тўппа-тўғри йўл топа олди, улар учун маънавий озуқа манбаи ва ишончли кураш қуроли бўлиб қолди.

С. Айнийнинг ҳаёт йўли нотекис ва мураккаб. У 1878 йил 15 апрелда Бухоро амирлиги Ғиждувон туманидаги Сўктари қишлоғида меҳнаткаш деҳқон оиласида туғилди. Мактаб ёшига етгач, ота-онаси уни қишлоқнинг ўзида ўқишга берадилар. Лекин, мактабда қониқарли билим ололмайди. отаси яхши саводхон бўлгани учун ўғлини кўпроқ ўзи ўқитади.

Ҳали қишлоқдалик вақтидаёқ «...шеърларни севар эдим. Уларнинг мазмунига тушунмасам ҳам, оҳанги мени завқлантирарди», — дейди С. Айний. Бу—Саъдий, Ҳофиз, Бедил, Соиб, Навоий ва Фузулий каби буюк санъаткорларнинг лирик шеърлари эди.

С. Айнийнинг ҳаёти фалсафага биринчи дуч келиши Исо Махдумнинг (XIX аср) қуйидаги мазмундаги шеърини тинглаш пайтида отаси ҳузурида юз берган эди: Қачонгача бекорчиликдан муздай қотиб турасан, ҳеч бўлмаганда қўлингдаги варақларни тўплаб, бир китобча қил!

Муллалар тарки дунёни тарғиб қилиб турган бир пайтда, бундай даъват—зўр жасорат эди. Мазкур сатрларни қайта-қайта ўқигач, Саидмурод ака шундай хулоса чиқаради: «Донишмандлар кишиларни меҳнат қилишга чақирадилар, улар бекорчиликни ўлим билан тенглаштирадилар».

Бу воқеанинг аҳамияти шундаки, С. Айний шеърда оддий ҳаёт воқеалари ҳақида ҳам поэтик тарзда гапириш мумкин экан-да,—деган фикрга келади. унинг шеърият ҳақидаги тушунчасида биринчи ўзгариш юз беради. Мадрасада ўқиб юрган чоғида ўзи ҳам шеърлар ёза бошлайди, ҳар хил тахаллуслар танлаб кўради. Биронтаси ҳам ёқмайди.

1895 йилнинг ёзида С. Айний адабиёт билан кўпроқ ва жиддийроқ шуғулланади. Соиб ва Жомийнинг тожикча, Навоийнинг ўзбекча (отаси томонидан қисқартиб кўчирилган) девонини қайта-қайта мутолаа қилади, шеър машқ қилади. Истеъдодли шоир ва тенгдоши Ҳайрат билан шеър тузилиши устида кунт билан ишлайди. Ажаб эмаски, Ҳайратнинг таҳриридан ўтган ўша асар — «Айний» тахаллуси билан ўша йили ёзилган «Гули сурх» (Қизил гул) шеъри бўлса.

С. Айнийнинг дунёқарашига кучли таъсир кўрсатган яна бир ҳодиса 1900 йилда содир бўлади. Бу шоиримизнинг забардаст маърифатпарвар ёзувчи ва энциклопедист олим (бу киши астроном, математик, тарихчи, каллиграф ва шоир бўлган) Аҳмад Донишнинг «Нодир воқеалар» асари билан танишуви эди. Донишнинг мемуар характердаги мазкур қўлёзма китобидан Бухоро амирининг ижтимоий тартиблари, мадрасалардаги яромас аҳвол қаттиқ танқид қилинган эди. Шунинг учун ҳам бу асар С. Айнийда унутилмас таассурот қолдирди. Фикрини очди ва ўзгартирди.

Шу хилда ижтимоий, сиёсий, ғоявий ва адабий эволюцияни бошидан кечириб келаётган С. Айний XX асрнинг бошларида ва Улуғ Октябрь арафасида қатор тожикча ва ўзбекча шеърлар, ҳикоячалар, қиссачалар ёзади, янгича мактаблар очиб, ўқитувчилик қилади, ўқиш китоблари тузади.

С. Айнийнинг бу даврдаги фаолияти ижтимоий кураш ҳарорати билан тўла; унинг эрксевар қалби ва жанговар руҳи амирликнинг диққинафас ва чиркин муҳити билан асло келиша олмайди, у замона юрагига қулоқ тутади, атроф ўлкалардаги ғоявий-сиёсий ва маданий ҳодисаларга эътибор билан боқади, воқеаларнинг йўналишини кузатиб туради, газета ва журналларни узлуксиз ўқиб боради. Кунларнинг бирида қушбеги С. Айнийни чақиртиради ва ундан газета ўқимасликка ваъда беришни талаб қилади. С. Айний ўз сўзида қаттиқ туриб олади ва баҳсда енгиб чиқади; у қонхўр амирдан ҳам, унинг шафқатсиз қушбегисидан ҳам сира қўрқмайди. Буларнинг қабиҳлигини яхши билган С. Айний ўз ҳушёрлигини янада оширади, ижтимоий фаолиятини тўхтатмайди. 1917 йил апрелида амир ва унинг амалдорлари томонидан С. Айний 75 дарра калтакланиб, зиндонга ташланади. Рус солдатлари уни озод қилиб, Когон касалхонасига келтирдилар. Тузалгач, ёз бошида Самарқандга келади ва шу ерда 1954 йилгача яшайди. 1954 йилнинг 15 июлида Душанба шаҳрида вафот этади.

Революциядан аввал давр прозаси руҳида мактуб — ҳикоялар ёзган С. Айний Улуғ Октябрь революциясини шодлик билан кутиб олади. 1919 йилнинг 17 мартида Совет Россияси гражданлигига ўтади. сиёсий лирика, достон ва катта проза жанрларида муваффақият билан ижодий иш олиб бориб, асардан асарга ўсади. социалистик реализм чўққилари сари дадил олға боради.

С. Айний минг йиллик ижодий тажрибаси ва традициялари бўлган поэзия жанрида социалистик реализм методини («Октябрь инқилоби», «Ҳуррият марши», «Байналмилал марши») революция ва гражданлар уруши йилларидаёқ анчагина эгаллаб олди. Лекин, прозамизда бундай анъана етарли эмас эди. Шунинг учун ҳам С Айний ўзига хос ижодий эволюцияни бошидан кечирдики, бу эволюция бошқаларда, айниқса совет ўрта ва олий мактаблари тўла курсини ўтган ёзувчиларда ўзгача характердадир. Мазкур масалага конкрет тарихий ёндошиш шуни кўрсатаптики, ўзбек ва тожик адабиётларида революциядан илгари реалистик қисса, айниқса роман ҳали йўқ эди. Мемуарлар ва ҳикоялар анчагина бор эди. Шунинг учун ҳам роман ва қисса жанрида социалистик реализмни тезда эгаллаш мумкин бўлмади. С. Айний («Бухоро жаллодлари»да). А. Қодирий («Ўтган кунлар»да) реализмни эгаллашга уринди ва ижодий ғалабага эришди.

С. Айнийнинг «Одина» қиссасида, айниқса «Доҳунда» (1930) романида революцион ҳаётий ҳақиқат анчагина мукаммал ҳолда бадиий ҳақиқатга айланади, яъни халқ оммаси вакилларининг социал онгидаги революцион ўзгаришлар ва ҳаракатлар ҳаққоний тасвирланади.

Агар Одина бирмунча пассив бўлиб, халқ оммасидан, илғор ижтимоий кучлардан ажралган ҳолда ҳаракат қилса, Ёдгор активлик кўрсатади, меҳнаткаш омманинг революцион ҳаракатига қўшилади ва ташаббускор коммунист сифатида намоён бўлади. «Одина»даги Гулбиби унсиз, нидосиз бир бечора қиз сифатида тасвирланган бўлса, «Доҳунда»даги Гулбиби жуда актив, уддабурон ва жанговар аёл сифатида кўз ўнгимизда гавдаланади.

«Одина» ва «Доҳунда»да психологик тасвирни анча асосли эгаллагач С. Айний «Қуллар» романида (1934) оммавий саҳналарни, халқ ҳаракатини ва бу ҳаракатнинг ҳар хил конкрет—тарихий шароитдаги ўзига хослигини алоҳида мароқ ва маҳорат билан тасвирлайди.

«Қуллар» романини яратиш билан муаллиф социалистик реализмни эгаллаш йўлида янги, янада баландроқ босқичга кўтарилди.

«Судхўрнинг ўлими» қиссаси ўзининг социал мазмуни, конфликтнинг кескинлиги, характерларнинг (айниқса Қори Ишкамбанинг) ёрқинлиги, психологик жиҳатдан изчил далилланиши жиҳатидан санъаткор сатирик ижодининг чўққисини ташкил этади.

Давлат мукофотига сазовор бўлган «Эсдаликлар» эса XIX асрнинг охирларидаги Бухоро ҳаётининг ўзига хос энциклопедиясидир.

С. Айний тожик совет адабиётининг асосчиси, ўзбек совет адабиётини бошловчилардан биридир.

С. Айнийнинг алоҳида хизмати шундаки, бу оташқалб санъаткор Лутфий, Навоий, Бобир, Машраб, Маҳмуд, Гулханий, Нодира каби шоирларнинг икки тилда (ўзбек ва тожик тилларида) ижод қилиш анъаналарини давом эттирди ва ривожлантирди. Бу ўринда «Қ[illegible]

[illegible]кон бермоқда.

Деҳқонлар ҳар гектар майдондан кўпроқ даромад олишни мўлжаллаб иш кўришмоқда. Агар бултур ҳар гектар ердан пландаги 1100 сўм ўрнига 1450 сўм даромад қилинган бўлса, бу йил гектаридан 1500 сўмдан даромад олинади. Бунинг учун ҳам кўчатлар бут, гектарлар тўлиқ бўлиши муҳим аҳамиятга эга.

Пахта иши билан яшаётган азамат колхозчилар Маҳон чўлидан янги ерлар ўзлаштиришни дадиллик билан давом эттирмоқдалар. Шу чўлдан ер очиб, деҳқончилик қилган Карим Камолов бошлиқ бригада Абдулла Қорнёғдиев, Қосим Раҳмонов каби механизаторлар билан ҳамкорликда меҳнат қилиб, гектаридан 27-30 центнердан ҳосил олиб келмоқда. Бу йил шу чўлда яна битта бригада ташкил этилди. Унга Маҳмуд Раҳимов бошчилик қилаётир. Бригада ғўзалари ҳозир кунда бир [illegible]

[illegible]матлари учун С. Айний Совет Давлати томонидан уч марта Ленин ордени, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ орденлари билан мукофотланган эди.

С. Айнийнинг халқпарварлиги, меҳнатсеварлиги, донишмандлиги, ташаббускорлиги ва оташқалб курашчилиги зиёлиларимизга мангу ибрат бўлади.

Наби РАҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг катта илмий ходими.

ПАРАШЮТЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Тошкентда парашют спорти бўйича халқаро машқ мусобақалари бўлиб ўтди. Бу мусобақага СССР, Болгария, Румыния ва Корея Халқ Демократик Республикаларининг терма командалари парашютчилари қатнашдилар. Суратларда: (чапдан) парашют спорти бўйича халқаро категорияли судья Владимир Морозов Тошкент шаҳрини бунёд этиш учун Киев шаҳридан келган пайвандчи Александра Гаджиева билан суҳбатлашаётир. (Ўнгда): Болгария терма командасининг аъзоси Нина Жекува.

Р. Шамситдинов фотолари (ЎзТАГ фотохроникаси).

АЖОЙИБОТЛАР

КУЛЛАРНИНГ губок—булут (сув жониворри) яшайдиган жойларида сув ҳамиша тоза ва тиниқ бўлади. Бу ҳақда шу жониворларнинг ўзлари «қайғу р и ш а р» экан. Олимлар губоклар ўзидан бактерияларни ўлдирадиган модда чиқаришини аниқлашди. Субтропик ва қизил губоклар чиқарадиган модда эса ҳатто сил касали микробларини ҳам ўлдира олиши маълум бўлди.

СУТНИ бир неча йил сақлаш мумкин. У ачимайди. Бунинг учун сутни беш минут давомида ультразвук билан ишлаб, сўнг бир соат музлатиш керак. Бу сутни икки йилдан кейин эритсангиз ҳам таъми янги соғиб олингандай бўлади.

КЕЙИНГИ ўн етти йил давомида Ер атрофида ҳавонинг ҳарорати 0,3 даража пасайди. — АҚШ даги атмосферани тадқиқ этиш Миллий марказининг ходими Жеймс Лож ана шундай хулосага келди. Бунга сабаб ҳавонинг саноат корхоналаридан чиқаётган ҳар хил чанглар билан ифлосланишидир. Бу ифлос чанглар қуёш нурларининг йўлига тўсиқ бўлиб, ҳавонинг совиб боришига олиб келаётир.

АТОҚЛИ совет олими, профессор Кирилл Станюкович бир неча ўн йиллар давомида Помирда тажрибалар ўтказиб, тоғни кузатиб, «Дунё томи» ҳар йили эллик миллиметрдан то юз миллиметргача ўсаётганини аниқлади. Олимнинг ҳисоби бўйича, Помир кейинги ўн минг йил давомида ўртача 500-800 метр ўсган.

Турли мамлакатларда

«ВЬЕТНАМ — ВЬЕТНАМЛИКЛАРНИКИ!»

ПРАГА. Жаҳон касаба союзлари федерацияси бош кенгашининг фавқулодда сессияси Вьетнам меҳнаткашлари ва касаба союзлари учун жаҳон миқёсида пул тўплашга даъват этган эди. Ана шу даъватга мувофиқ, жаҳон касаба союзлари федерацияси секретариати қаҳрамон Вьетнам касаба союзларига 20 минг доллар юборишга қарор қилди.

ПАРИЖ. Франция Коммунистик партияси Марказий Комитети пленумининг резолюциясида бундай дейилади: Вьетнамда тинчлик бўлишини таъминламоқ учун американиклар агрессив урушни тўхтатишлари, Миллий озодлик фронтини танишлари ва қўшинларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетишлари керак. Марказий Комитет ғалаба учун курашаётган Вьетнам халқини қўллабқувватлашга қаратилган тадбирларда француз халқининг ғоят кенг иштирок қилишини таъминлашни шу пайтнинг биринчи навбатдаги вазифаси, деб ҳисоблайди.

КУАЛА-ЛУМПУР. Совет касаба союзлари ва Малайзия касаба союзлари Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги агрессиясига қарши қатъий норозилик билдирадилар ва АҚШ ҳукуматидан уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатишни талаб қиладилар. Совет касаба союзлари делегацияси билан Малайзия касаба союзлари конгрессининг бу ерда эълон қилинган қўшма баёнотида шу гаплар айтилган.

ХЕЛЬСИНКИ. Бу ерда АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши норозилик митинги ва намойиши «Вьетнамга тинчлик!», «Вьетнам — вьетнамликларники!», «АҚШ—Вьетнамдан чиқиб кет», «Вьетнамни бомбардимон қилиш тўхтатилсин!» деган шиорлар остида ўтди.

Намойишчилар Вьетнам Демократик Республикасининг давлат байроқларини кўтаришиб шаҳарнинг марказий кўчаларидан ўтдилар ва «АҚШ—қотил!», «Вьетнамга тинчлик!» деган шиорларни айтдилар. Намойиш ва митингда аҳоли турли табақалари, турли ижтимоий ташкилотлар ва сиёсий партияларнинг вакиллари қатнашдилар.

БУЭНОС-АЙРЕС. «Қўшма Штатлар сулҳ тўғрисида музокаралар бошлаш учун Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни сўзсиз тўхтатиши лозим. Шу музокаралар 1954 йилда Женевада тузилган битимларга мувофиқ Америка қўшинларини олиб чиқиб кетишни ва Вьетнам мустақиллигини таъминлаши лозим». Аргентинадаги Вьетнам халқи билан бирдамлик жамоат ташкилоти ана шу баёнотни эълон қилди. Баёнот курашаётган Вьетнам халқига моддий ёрдамни кўпайтиришга даъват этади. Баёнот мамлакатдаги барча демократик кучларни Вьетнам халқи билан бирдамлик йўлидаги умумий курашга қўшилишга чақиради. (ТАСС).

ИСРОИЛ АГРЕССОРЛАРИНИНГ ЖИНОЯТЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 25 апрель, (ТАСС). Исроил агрессорлари Яқин Шарқдаги аҳволни «бартараф этиш» тўғрисидаги ўз шартларини ўтказиш умидида Иорданияга тазйиқни кучайтирмоқда. Улар шу мақсадларда, жумладан ўт очишни тўхтатиш чизиғи яқинида Иордания ирригация иншоотларини бузмоқдалар.

Ўтган йилнинг июнида Исроил хоинона ҳужум қилиши натижасида Иордан дарёсининг унумдор ғарбий соҳилини босиб олиб, мамлакат қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг камида 37 процентини етказиб бераётган ерлардан Иорданияни маҳрум қилди.

Эндиликда Исроилнинг мунтазам равишда қилиб келаётган иғвогарликлари натижасида Иордан водийсининг шарқий қисмидаги қишлоқ хўжалиги ҳам хавф-хатар остида қолди. «Нью-Йорк таймс» газетасининг Аммондаги мухбири Томас Брэйдининг бугун хабар беришича, Исроил артиллерияси ғуж ўт очиб, «Ист гор кэнэл» каналининг муҳим участкасини вайрон қилган ва бунинг натижасида Ярмук дарёсининг суви илгари 30 минг акр ерни суғорувчи мана шу канал орқали далаларга оқмаётир. Бу райондаги фаллоҳлар, деб ёзади Брэйди, ҳосилдан маҳрум бўлибгина қолмай, шу билан бирга барча цитрус ва банан дарахтлари нобуд бўлиш хавфи остида қолди.

АГРЕССОРЛАР ТАЛАФОТ БЕРМОҚДА

ХАНОЙ, 24 апрелда Ханой устида Американинг учувчисиз разведка самолёти уриб туширилди.

ВДР территорияси устида уриб туширилган Америка самолётларининг жами 2860 тага етди.

Вьетнам информация агентлиги 22 апрелда Американинг икки эсминец кемаси Куангбинь вилоятининг соҳил сувларига бостириб кирганлигини хабар қилди. Вьетнам Халқ армияси қирғоқ батареяларининг ўт очиши натижасида шу икки ҳарбий кемага каттагина шикаст етказилди.

(ТАСС).

ҚОТИЛЛИККА МИЛЛИОН ДОЛЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Миссури Штатида Жеймс Рей билан бир қамоқхонада ўтирган махбус Реймонд Кэртис «Ку-Клукс-Клан билан алоқадор бизнесменлар уюшмаси Кингни ўлдирган кишига миллион доллар мукофот берилажагини таклиф қилган» деди. «Қачон бўлмасин бу ердан қутулиб чиққач шу пулни оламан», деган Рей.

Маъмурлар Жеймс Рейни Мартин Лютер Кингнинг қотили, деб айблаганлар ва ҳозир федерал текширув бюроси уни қидирмоқда. (ТАСС).

ТАЙЁРЛОВЧИ КОМИССИЯ ИШ БОШЛАДИ

БУДАПЕШТ, (ТАСС). Венгрия телеграф агентлиги хабар беради: Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Будапештда бўлиб ўтган Маслаҳат учрашуви қарорига мувофиқ, коммунистик ва ишчи партиялар халқаро кенгашини тайёрловчи комиссия Венгрия пойтахтида ўз ишини бошлади.

ПИРЗОДА ИСТЕЪФОГА ЧИҚДИ

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Покистон ташқи ишлар министри Шарифуддин Пирзоданинг истеъфо берганлиги бу ерда расмий эълон қилинди. Покистоннинг Ҳиндистондаги олий комиссари Аршад Хусайн ташқи ишлар министри лавозимини эгаллайди.

ОБ-ХАВО

Бугун кундузи республиканинг ҳамма областларида ҳаво бир оз булутли бўлиб туради, айрим жойларга эрталаб туман тушади. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областларида булут кўпайиб, куннинг иккинчи ярмида ёмғир ёғади. 12-17, жанубда 20 даража иссиқ бўлади.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● КАРЛ МАРКС ТЎҒРИСИДАГИ ЯНГИ КИТОБЛАР

Монголия Халқ Республикаси давлат нашриёти Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллигига бағишлаб, бир қанча китоблар нашр этган. Булар орасида «Карл Маркс ҳаётидан», «Марксистик фалсафа — жаҳонни билиш тўғрисидаги фан» деган брошюралар бор. Галина Серебрякованинг Карл Маркс тўғрисидаги романи монгол тилига таржима қилиниб босмадан чиқди.

● ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИДАН ҚОЛИШМАЙ...

Социалистик Чехословакия конструкторлари, инженерлари ва ишчилари ҳозирги замон жаҳон техникасининг энг яхши намуналаридан қолишмайдиган машиналар яратмоқдалар.

Роуднице-Лабедаги машинасозлик заводида янги хил қишлоқ хўжалик машинаси кўплаб ишлаб чиқарила бошланди. Бу машина тупроқни экин экишга тайёрлаган вақтда айни бир маҳалда бир неча операцияни бажаради. Завод конструкторлари айни бир вақтда ерни ҳайдаб, экин экадиган ва ўғит соладиган машинанинг лойиҳасини тайёрламоқдалар.

Готвальд номидаги Битковицкий металлургия комбинатининг Теплицкий филиали бир соатда 11 минг кубометр кўпроқ қазийдиган янги ағдарма машина яратди. Бу ерда катта каналлар қазиш учун мўлжаллангач экскаватор ҳам яратилмоқда.

Чехословакиянинг дастлабки ҳисоблаш-санаш машинаси яратилди. Бу машина яқинда Словакиянинг Нитра шаҳрида ўрнатилди.

Чехословакиялик машинасозлар шу йил давомида камида тўрт юзта техника янгилигини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ниятидадирлар.

● ПОЛЬШАДА ТЕМИР ЙЎЛЛАР РИВОЖЛАНМОҚДА

Халқ Польшасида темир йўл шохобчаси узлуксиз модернизация қилинмоқда ва ривожланмоқда. 1970 йилга бориб, планга мувофиқ, мамлакат катта ва ўртача қувватли 400 дан кўпроқ янги локомотив ва 39 мингта замонавий юк вагонлари олади. Соатига 130 километргача тезликда қатнайдиган пассажир вагонларининг янги конструкцияси синовда муваффақиятли ўтди. Ҳозир йўлларни капитал ремонт қилиш ва автомат блокировка қурилмаларини ўрнатиш билан боғлиқ бўлган ишлар олиб борилмоқда.

● ВЕНГРИЯ КООПЕРАТИВЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Венгрия қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативлари 1967 йилда маҳсулот етиштиришни 12,6 процент кўпайтирдилар. Ишлаб чиқаришнинг ўсиши билан бир қаторда кооператив аъзоларининг шахсий даромадлари ҳам кўпайди. Шахсий даромадлар шундан аввалги йилдагига нисбатан 7,3 процент ошди. (ТАСС).

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ СЕССИЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 25 апрель. (ТАСС). Кеча Нью-Йорк вақти билан соат 15 дан 30 минут ўтганда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXII сессияси ўз ишини яна бошлаб юборди.

Ассамблея раиси Корнелиу Мэнеску сессияни очиб, маслаҳатлашиш натижасида ядро қуролини тарқатмаслик проблемасини Ассамблеянинг биринчи комитетида кўриб чиқишга қарор қилинганлигини билдирди. Биринчи комитет тавсиялари сўнгра Бош Ассамблеянинг ялпи мажлисига тақдим қилинади.

Ассамблея маъқуллаб имзолашга ҳозирлаши керак бўлган ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома лойиҳасидан ташқари сессия Яқин Шарқдаги аҳволни ҳамда Ғарби-Жанубий Африка масаласини ҳам кўриб чиқди.

Корелиу Мэнеску Ғарби-Жанубий Африка проблемаси ялпи мажлисларда муҳокама қилинади, деди.

Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш ҳамда Яқин Шарқдаги можаронинг тинч йўл билан бартараф қилинишига эришиш масаласини кўриб чиқиш тартиби сессия мажлислари чоғида аниқланади. Раис бу модда кун тартибида туради, деб таъкидлади.

Маврикийни БМТга қабул қилиш тўғрисида Хавфсизлик Кенгаши тавсиясини Ассамблея бир овоздан тасдиқлади. Маврикий БМТга аъзо бўлган 124-давлат бўлди.

...иишлари лозим...

Давлат органлари, корхонала[р], муассасалар, ташкилотлар, ко[л]хозлар ва бошқа кооператив ҳа[м]да жамоат ташкилотлари, ула[р]нинг раҳбарлари ва бошқа ма[н]сабдор шахслар гражданларни[нг] таклифлари, аризалари ва шик[о]ятларини қабул қилишлари ҳам[да] уларни ўз ваколатлари асоси[да] ҳал этишлари зарур.

2. Давлат органлари гражда[н]ларнинг таклифлари, ариза [ва] шикоятларини СССР Конститу[]цияси, иттифоқдош ва автон[ом] республикаларнинг Конституц[ия]лари, ССР Иттифоқи, иттифо[қ]дош ва автоном республик[а]ларнинг қонунларида ўзларига б[е]рилган ваколатга мувофиқ ҳ[ал] этадилар.

ССР Иттифоқи органла[ри] гражданларнинг ССР Иттифоқи[га] тааллуқли масалалар юзасид[ан] берилган таклифлари, ари[за] ва шикоятларини ҳал қиладила[р].

ССР Иттифоқи билан иттифо[қ]дош республикалар биргалик...

[Т]...[Р]ЕСПУБЛИКАСИДА дон экинлари экиш тугалланай деб қолди. Бу ерда 800 минг гектар ерга баҳорги дон экилиши керак. Бу улкан вазифани бажаришда механизация қўл келмоқда. Бу йил мамлакатда 130 мингдан кўпроқ трактор, 17 минг комбайн ва бошқа кўплаб машиналар ишлаяпти. Суратда: Деннхерице (Карл-Маркс-Штадт округи)даги «Нойес лебен» қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативи далаларида. АДН—ТАСС фотоси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

8.25 — Концерт (халқ талантлари), 9.30 — Концерт, 10.10—«Дугоналар» (радиожурнал), 11.15 — «Саломалайкум» (радиожурнал, рус). 12.15—Концерт (талабларга мувофиқ), 13.30 — Эстрада куйлари, 15.10 —«Правда» газетасининг обзори, 15.20 — Концерт, 16.10—Енгил куйлар, 17.20 — Уйғур куйлари, 18.00 — Музикали драмалардан парчалар, 18.40 — Спорт, 19.20 — Қўшиқлар, 20.00—«Дугоналар» (такрорий эшиттириш), 21.00 — «Қардош социалистик мамлакатларда», 21.10 Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.20—Концерт, 23.10—Куйлар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 11.00 — Шанба, нонуштадан сўнг, 11.40 — Кинофильм, 11.50 — Орадан қанча йиллар ўтиб кетди (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

13.00 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатишлар программаси, 17.00 — Телеянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 17.10 — Чилонзор район ўқувчилар бадиий ҳаваскорларининг якунловчи концерти, 18.10 — Кедр дарахтининг тақдири (ҳужжатли фильм), 18.30 —Студентлик — олтин даврим («Ёшлик» студияси), 19.20 — Телеянгиликлар, 19.35 — Очил Бобожонов («Октябрь» программаси), 20.05 — Совет Шарқи эстрадаси куйлари, 20,55 — Кўрсатишлар программаси.

21.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.00 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.00 Шанба, нонуштадан сўнг (такрорий эшиттириш), 21.40 — Тарзаннинг ўлими (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан—Душанба кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 27/IV да Флория Тоска, 28/IV да кундуз Семурғ, кечқурун Фауст.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—27/IV да Бўрон қуши, 28/IV да кундуз Бўрон қуши, кечқурун Душманлар.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/IV да Гавҳари шамчироқ, 28/IV да Ёшликда берган кўнгил.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 28/IV да 7, 10-синф мактаб ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи бўйича Олтинчи концерт-лекция. Музика тингловчи ёшларнинг талабларига мувофиқ суҳбатли концерт. Лектор — музикашунос Илёс Акбаров. Концерт-лекция кундуз соат 12 да бошланади.

КИНО

Анна Каренина — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сув париси тасвирланган узук—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Биринчи курьер — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40, кундуз 3-20, кеч 6-40 минут ва 10 да).

Оқибат — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 1 ярим, 5 ва кеч 8-20 минутда).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
27, 28 апрель кундуз соат 5 да
(27 апрель — дублёрлар, 28 апрель—асосий состав)
Совет Иттифоқи биринчилиги учун
«ЧЕРНОМОРЕЦ» — (Одесса)— «ПАХТАКОР»
командалари ўртасида
ФУТБОЛ

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
1,2 май кундуз соат 5 да
(1 май—дублёрлар, 2 май—асосий состав)
Совет Иттифоқи биринчилиги учун
«ДИНАМО» (Киев) — «ПАХТАКОР»
командалари ўртасида
ФУТБОЛ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
1,2 майда
КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

Концертда Ўзбекистон ССР халқ артисти Қундуз МИРКАРИМОВА, Фахриддин УМАРОВ, Зокир СУЛТОНОВ, Исхоқ КАТАЕВ, Сора ШУКУРОВА, Равшан МУМИНОВА, Тўхта НАЗАРОВА, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Ўзбек халқ чолғу ансамбли, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Карим АЛИЕВ, Ғафур АЗИМОВ, Аббос БАҲРОМОВ, Азиз МУЛЛАХОЛОВ, Умар ҲАМИДОВ, Турсун УТБОСАРОВ, Убайдулла ХУЖАЕВ қатнашадилар.

Программани Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Муҳаббат МУСАЕВА олиб боради.

Концерт 1 майда кеч соат 9, 2 майда кундуз 1 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, райкассаларда соат 12 дан сотилади.

1968 йил 12 май кундуз соат 3 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа, иқтисод ва юридик фанларининг иқтисод бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, конференц-зал фойеси) иқтисод фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Ю. Д. Александров: «Кооператив савдонинг саноат билан иқтисодий боғлиқлиги ва уни такомиллаштириш йўллари» деган темада;

Б. П. Назаров: «Ўзбекистон саноати ишчилари ва хизматчилари моддий фаровонлигининг ўсиши ва тақсимот алоқасининг ўзлаштирилиши» деган темада.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги
ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
институтга кирувчиларни сиртқи
Тайёрлов курсларга
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Математика, физика, химия бўйича машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Тошкент шаҳрида ва институтнинг ўқув-консультация пунктларида Самарқандда, Қаршида, Нукусда, Қўқонда ва Янгиер шаҳарларида шанба ва якшанба кунлари қатнаб ўқилади ва консультациялар ўтказилади.

Ўрта маълумотлилар қабул қилинади.

Ўқиш муддати—кабул қилингандан сўнг 10 ой.

Аризалар йил давомида қабул қилинади. Бутун курсга—институтнинг кассасига 20 сўм тўланади ёки Тошкент—11, Учительская кўчаси, 39 уй, ТИИМСХ, сиртқи тайёрлов курсларига почта орқали юборишлари лозим. Ўқув-консультация пунктларининг адреси: Самарқанд шаҳар, К. Маркс кўчаси, 77-уй; Қарши шаҳар, Давлат педагогика институти; Қўқон шаҳар, Советская кўчаси, 89-уй, қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникуми; Янгиер шаҳар, Гидромелиоратив техникуми; Нукус шаҳар, Давлат педагогика институти.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
27 апрель кечқурун, 28 апрель кечқурун, 3 ва 10 майда
ВЛКСМНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Р. Эшмуродов
Бўрон қуши
(3 пардали драма)
Режиссёр — Н. ОТАБОЕВ
Рассом — Г. БРИМ

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРНИНГ
байрам кунларидаги
РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1/V да — кундуз соат 12 да ЖОН ҚИЗЛАР, соат 4 да КАТТА КОНЦЕРТ, кеч соат 8 яримда ЁШЛИКДА БЕРГАН КУНГИЛ, ёзги бинода кеч соат 9 да КОНЦЕРТ.

2/V да — кундуз соат 12 да ГАВҲАРИ ШАМЧИРОҚ, соат 4 да КАТТА КОНЦЕРТ, кеч соат 8 яримда ГАВҲАРИ ШАМЧИРОҚ, ёзги бинода кеч соат 9 да КАТТА КОНЦЕРТ.

3/V да — кундуз соат 12 да ТОШБОЛТА ОШИҚ, кеч 8 яримда МАХТУМҚУЛИ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ УҚУВ КОМБИНАТИ
бухгалтерлар ва ҳисоб машиналари операторлари тайёрлайдиган
КЕЧКИ ВА КУНДУЗГИ КУРСГА ҚУШИМЧА УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Хизматчи кўчаси, 7-проезд Телефон 4-17-22.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Маъсул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат —В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 3—08, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55

Б № — 99. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р.10163.